Helt på tværs!

I denne udgave af MED ANDRE ORD er redaktionen på tværs. Vi er på tværs af fagdiscipliner, semestre, ideologier og lande. Vores temasektion stiller skarpt på grænseoverskridende problemer, men også på alt det, vi kan opnå, når vi tænker på tværs.

Vi udforsker evolutionspsykologiens indtog i den politologiske forskning og den mulige sammenhæng mellem størrelsen på din biceps og din holdning til fordelingspolitik. Vi taler med stifterne af Kritisk Politologisk Studiekreds, som mødes i fritiden og læser de tekster, de savner på pensum, og du kan også læse om marxisten Magnus, der forudsiger kapitalismens undergang og argumenterer for kommunismens eksistensberettigelse i det enogtyvende århundrede.

Det er vigtigt at være på tværs. Uden de kritiske spørgsmål degenererer den offentlige samtale, indtil der ikke er andet tilbage end et forlorent og passivt skindemokrati. Særligt på Statskundskab, hvor tiltroen til de eksisterende politiske institutioner ingen ende vil tage, kan det være sundt med en systemkritisk saltvandsindsprøjtning - om man så er enig eller ej.

Som medie har vi også forsøgt os med at være på tværs. I en nedskærings-, og ikke mindst en digitaliseringstid, udkommer vi stadig i papirformat, selvom det både er dyrt og besværligt. Det gør vi, fordi det fysiske magasin alene i kraft af sin ikke-digitale eksistens er en stædig opfordring til den form for tålmodige ro og fordybelse, der er blevet så sjælden i den antropocæne iPhone-tid.

På trods af vores store kærlighed til det taktile medie, har vi samtidig valgt også at brede os ud på tværs af genrer og platforme. Vi har etableret en podcastredaktion, og magasinets hjemmeside, medandreord.dk, har fået nyt liv - blandt andet som hjemsted for det ugentlige indslag 'Det Sker'.

Det er ikke alle magasinets artikler, der er på tværs. Du kan også læse med, når vi spørger Asmus Olsen om hans helt særlige forhold til Aarhu, når den nyslåede ph.d. Jonas Hedegaard Hansen fortæller om, hvordan vi får flere til at stemme, og når vi sammen med en studerende fra litteraturvidenskab retter blikket mod den politiske roman og dens signifikans for samfundet.

God læselyst!

På vegne af redaktionen, Liv Bruun Rossander Sørensen og Emil Sikjær Schlosser

4
Der skal en revolution til

9
Side 9-VIP: Asmus Leth Olsen

14
Vi bliver nødt til at snakke om Yemen

18
Forskerstafetten: Hvordan får man flk til at stemme

26
Hvis statskundskaberne bestemte

29
Hvem kommer de stressede studerende til undsætning?

35
Vi skal arbejde med problemløsning

40
Sådan scorer du de gamle studerende

11
Litteraturen gør fucking hvad den vil

13
Vejen mod et grønnere universitet

22
Vi skal aldrig nogensinde stille os tilfreds med status quo

24
Størrelsen på dine overarme påvirker din holdning til omfordeling

31
Hvor er kvinderne?

32
Statskundskabens ry på CSS

41
Den kommunistiske agenda: Det kan godt blive rødere

42
Det skete

»Der skal en revolution til«

Kommunismen er mere relevant end nogensinde før, og det er kun et spørgsmål om tid, før kapitalismens indre spændinger får den til at bryde sammen. Det mener Magnus fra studenterorganisationen Marxistiske Studerende.

Af Liv Bruun Rossander Sørensen

Verden over har kapitalismen gået sin sejrsgang. Efter Berlin-murens fald har der ikke været andre rentable alternativer, og i liberalismen og demokratiets navn har markedets behov været altoverskyggende. Ikke desto mindre nyder Karl Marx i disse dage stadig større opmærksomhed, og bekymringerne over den globale kapitalismes triumf luftes på både venstre- og højrefløjen. De socialistiske stater kom og gik, men Das Kapital og dens kommunisme står stadig centralt i teorien. I disse usikre dage har foreningen Marxistiske Studerende fremgang, og i efteråret 2017 indtog de også det gamle Kommunehospital.

»Vi kæmper for de marxistiske ideer og deres eksistens på universiteterne. Vi deltager i kampen mod nedskæringer, og i sidste ende kæmper vi for at ændre verden til et socialistisk samfund fri fra kapitalisme,« fortæller Magnus, der er en del af det marxistiske netværk på Center for Sundhed og Samfund (CSS).

Sammen med netværket fandt Magnus vej til CSS i dette efterår, hvor han startede på økonomi-studiet. Den unge polit har været med til at puste liv i den marxistiske bevægelse på sit nye campus. Magnus startede sit politiske virke hos Socialistisk Ungdomsfront (SUF), men rykkede hurtigt videre til Marxistiske Studerende. Et skifte han ikke har fortrudt.

»Jeg oplevede at den politiske samtale i SUF var rimelig ureflekteret. Der var en meget aktivistisk tilgang til tingene, som sagtens kan være god, men jeg havde lyst til at få en mere grundlæggende forståelse af, hvorfor man er utilfreds med tingene. Så man ikke bare kæmper imod, men også forstår hvorfor tingene er, som de er – og det synes jeg, marxismen kan give mig,« fortæller Magnus.

MARXISTISK ANALYSE I DAG

Det sidste århundrede har ført radikale ændringer med sig. Vestlige landes fortsatte industrialisering og kapitalisering har forandret de grundlæggende levevilkår, men det har ikke nødvendigvis ændret måden, som marxismen griber det kapitalistiske samfund an på.

»Selvfølgelig skal teorien aktualiseres, men den gamle teori giver stadig rigtig god mening. Hvis vi for eksempel kigger på Das Kapital, der er en grundlæggende analyse af kapitalismen, så synes jeg, at den er endnu mere relevant nu. Den beskriver de grundlæggende modsætninger i kapitalismen, og når nu den har vokset sig langt større, så er modsætningerne også meget tydeligere,« siger Magnus.

Kapitalismen er grænseoverskridende, og den kan mærkes af befolkninger verden over. De kritiske røster bliver højere, men det betyder ikke at en revolution står for døren. Kapitalismen er – på godt og ondt – indlejret i det internationale samfund. Derfor mener Magnus ikke, at man kan tale om ideen om »et kommunistisk Danmark«:

»De problemer, vi står i, skal løses globalt. Det ville ikke give mening at revolutionere Danmark og udråbe en socialistisk republik. Vi ville blive mast i kapitalismen og af de kapitalistiske lande rundt omkring os,« fortæller Magnus.

Revolutionen må altså også antage international karakter. Magnus fortæller med spirende optimisme, at der allerede er tegn på utilfredshed med det kapitalistiske samfund. Bernie Sanders og Jeremy Corbyn er begge eksempler. Det engelske arbejderparti har præsenteret et af deres mest venstreorienterede programmer og har mobiliseret en stor mængde unge mennesker, der støtter op om de alternative løsninger på samfundets problemer.

»Jeg synes, at det viser, hvordan folk hurtigt kan ændre deres opfattelse af systemet. Jeremy Corbyn har altid været meget venstreorienteret, men lige pludselig fik han enormt meget opbakning. Når folk ønsker et mere fællesskabsorienteret samfund, har marxismen rigtig mange gode løsningsforslag, og selvom man kan diskutere om, vi kan ændre samfundet underkapitalismen og om, vi kan reformere os ud af det, synes jeg jo, at vi er nødt til at bryde med kapitalismen fuldstændigt. Der skal en revolution til,« siger Magnus.

En af marxismens centrale kritikpunkter er, at kapitalismen i sin kerne har nogle grundmodsætninger, der er årsagen til mange af de kriser, som samfundet står med i dag. Blandt andet har der været en bemærkelsesværdig knaphed på fyldestgørende forklaringer på finanskrisen. Her har flere eksperter, blandt andet Saxo Banks cheføkonom Steen Jakobsen, måttet ty til marxismen som forklaring.

Marinique

> **Det skyldes ikke fejl, og det er ikke noget, man kan lave om på - det er bare sådan, kapitalismen er.**

»Det er allerede noget, Marx skriver. At kriserne er tilbagevendende i kapitalismen og indlejret som en del af den. Det skyldes ikke fejl, og det er ikke noget, man kan lave om på - det er bare sådan, kapitalismen er,« fortæller Magnus.

DET INTERNATIONALE

De nationale grænser er trukket hårdt op. Samfundsproblemer antager grænseoverskridende karakter, og mange borgere og lønmodtagere har vendt sig mod nationalistiske partier med håb om, at man ved at afgrænse nationen fra de omkringliggende lande kan løse disse alvorlige problemer. Marxismens alternative løsning beror på eksistensen af en international arbejderklassebevidsthed i en tid, hvor selve arbejderklassens eksistens er til debat. Men arbejderklassen er der – vi kalder den bare noget andet i dag, siger Magnus.

»Der findes den her opfattelse af, at vi ikke længere har en arbejderklasse, og jeg tror, at hvis du spørger rigtig mange almindelige lønmodtagere, om de er en del af arbejderklassen, vil de svare ´nej´, men de ligger jo inden for definitionen. Det kommer ned til om, du ejer dine egne produktionsmidler eller ej - og det er de færreste, der gør det.«

Magnus fortæller, at hvis man som lønmodtager skal søge noget mere, bliver man nødt til at se ud over de konstruerede grænser og samarbejde. Argumentet for den internationale arbejderklassebevidsthed hviler på, at vi må forstå, hvem vi i virkeligheden har fællesinteresser med.

»Arbejdere på tværs af grænser har mere tilfælles end kapitalister og arbejdere i ét land, fordi de har nogle fælles interesser, og det er at få et samfund, der i højere grad bidrager til deres velfærd,« forklarer Magnus.

Hvis arbejdere verden over formår at bryde fri af nationalstatens snærende bånd, går det stærkt mod revolution – og spørger man Magnus, er der intet, der står i vejen for, at vi kan se en gennemgribende revolution i det enogtyvende århundrede. Marxismen er central, fordi den tydeliggør, at der er brug for nogle ledere, der kan vise vejen, og det er netop det, dette århundredes revolutionære har manglet.

»Der har, også indenfor de seneste 50 år, været mange revolutionære tilstande, og jeg tror, at det er vigtigt, at man kigger på de revolutioner og lærer af dem. Det Arabiske Forår er jo sindssygt interessant. Fra den ene dag til den anden fik man samlet en masse, som ikke var særligt politiske bevidste og fik dem til at kræve noget andet. Det lykkedes så ikke rigtig, og det vil jeg mene er fordi, de manglede nogle i spidsen af bevægelsen, som var klar til at tage det sidste skridt og bryde fuldstændigt med kapitalismen. Det er ligesom studenteroprøret i Frankrig i ´68. Arbejderne stod faktisk med magten i hånden, men fagforeningen havde ingen intentioner om at bryde med kapitalismen - de ville blot have det lidt bedre under kapitalistiske kår,« siger Magnus.

Muligheden for og succesraten af sande revolutioner afhænger i høj grad af viljen hos arbejderklassen. Men menneskets natur er ikke altid til at tage bestik af – blandt andet viser flere behavioristiske studier, at mennesket altid forsøger at give sig selv en fordel. Alligevel stræber kommunismen efter et samfund, hvor man udelukkende producerer til det fælles bedste.

»Jeg mener ikke, at mennesket af natur er egoistisk, men, at det i høj grad er de materielle omstændigheder, der er med til at forme den bevidsthed, man har. Dér lever vi jo i et samfund, hvor vi bliver oplært til at tænke egoistisk og individualistisk, og hvor man skal tænke på egne behov og eget liv først. Man har set samfund uden klasser. I urkommunistiske stammesamfund producerede man til det fælles gode i en form for primitiv kommunisme. Det var selvfølgelig på et helt andet grundlag, hvor man blev nødt til at producere fælles, men det mener jeg sagtens, at vi kan genskabe. I dag må man gå sammen på en ny måde om at skabe samfund, hvor alle kan få, hvad de har behov for.«

> **Dér lever vi jo i et samfund, hvor vi bliver oplært til at tænke egoistisk ...**

> **Der er ikke skrevet særlig meget om, hvordan vi skal bygge det socialistiske samfund...**

EFTER REVOLUTIONEN

Hvis vi, som individer, er formet af de materielle omstændigheder, er det svært at gennemskue, hvordan man kan gøre oprør mod det samme system, der har skabt ens bevidsthed. Men med eksempler på tidligere samfund, hvor det fælles kom før individet, har vi noget at stræbe efter.

»Jeg mener, at man sagtens kan overkomme kapitalismens bevidsthed. Kapitalismen er ikke et endegyldigt samfund - og det mener jeg også, at historien viser. Ligesom feudalismen blev afløst af kapitalismen, da dens produktionsmåde blev en begrænsning, vil kapitalismen også have sin tid. For mig at se vil samfundsformerne ændre sig, og kapitalismen vil ikke være evig. For mig er det vigtigt, at man kæmper for et efterfølgende samfund, der antager en mere solidarisk karakter.«

Et af de større kritikpunkter mod Marx er hans determinisme i forhold til kapitalismens fremtid. Ifølge Magnus er det svært at pege på om, det er et kommunistisk samfund, der afløser det kapitalistiske. Dog mener han, at det er et godt bud. Han siger, at det er langt mere oplagt at undersøge, i hvilken retning samfundet naturligt bevæger sig hen, og hvilke modsætninger i kapitalismen, der er nødt til at blive brudt. Selvom kapitalismen måske har udtjent sin værnepligt, betyder det ikke, at den har været entydigt dårlig.

»Kapitalismen har også udviklet samfundet helt vildt meget, og det skal man ikke tage fra det. Det var enormt progressivt for den tid og voksede ud af, at samfundet holdt udviklingen tilbage. Jeg mener, at man kan se nogle af de samme ting i dag. På nogle punkter er kapitalismen ved at blive en lænke for udvikling og produktion. Jeg har i min levetid kun oplevet nedskæringer, og jeg tror, at der er rigtig mange mennesker, der har den samme oplevelse. Den vækst og udvikling, kapitalismen skaber, er kun til kapitalist-klassen selv,« siger Magnus.

Når kapitalismen ikke længere kan udvikles, vil der opstå store kriser. Om en kommunistisk revolution er uundgåelig, kan Magnus ikke sige, men han ser flere tegn, der tyder på, at kapitalismen er ved at nå til et punkt, hvor den ikke længere kan udvikle samfundet. Når kapitalismen når det punkt, vil bevidstheden hos befolkningen ændre sig, og man vil lede efter alternative måder at konstruere et samfund på. Hvis samfundet skal konstrueres efter kommunistiske principper, må der være nogle forestillinger om, hvordan det kommunistiske samfund helt lavpraktisk kommer til at se ud.

»Das Kapital er jo ikke en guide til et kommunistisk samfund. Det er i meget høj grad en analyse af kapitalismen og dens problemer. Der er ikke skrevet særlig meget om, hvordan vi skal bygge det socialistiske samfund, men der er en række pejlemærker for, hvor vi skal bevæge os hen,« fortæller Magnus.

Med udgangspunkt i den historiske materialisme, virker det oplagt at undersøge om, vi kommer til at arbejde efter revolutionen. Magnus siger ´ja´.

»Jeg har oplevet, at folk har haft svært ved at sætte sig ind i, at man vil arbejde, fordi man har lyst - og det tror jeg heller ikke, at man fra den ene dag til den anden kan. I dag er vi opvokset med tanken om, at man arbejder for at tjene penge, og så kan man bruge de penge på at have det sjovt. For langt de fleste er det at gå på arbejde et middel til frihed, og derfor bliver der nødt til at være en overgangsfase, hvor man opretholder nogle af de kapitalistiske grunde til at arbejde. Når man har udviklet bevidstheden til ikke kun at handle om at skabe profit, men i stedet producere for det fælles bedste, så tror jeg også, at man vil arbejde for fællesskabet frem for sig selv. Men det er helt sikkert en længerevarende proces.«

Magnus ser også det kommunistiske samfund som ét med markant lavere arbejdsløshed. I dag ser man, at dele af befolkningen arbejder så meget, at de bliver syge, mens andre må gå forgæves.

»Det er jo helt absurd,« fortæller Magnus og fortsætter:

»Hvis man planlægger produktionen ud fra menneskets egentlig behov, kan man også komme ud over stressepidemien og lade mennesket bruge tid på det, der egentlig interesserer dem – blandt andet deres familie og den kreative udfoldelse.«

Side 9 VIP´er:
Asmus Leth Olsen

Mød efterårssemestrets side 9-VIP´er Asmus Leth Olsen. Vi tog en snak med Asmus om projekter i pipeline, foragten for Aarhus og domænet Asmusolsen.com. En unik mulighed for at lære et af instituttets velkendte ansigter lidt bedre at kende.

Af Sissel Sofia Steinholm & Liv Bruun Rossander Sørensen

Hej Asmus, tak fordi vi måtte kigge forbi. Vil du ikke fortælle lidt om, hvad du går rundt og laver for tiden?

Forskningsverdenen er sådan en pipeline. Man sidder og skriver ansøgninger for at få penge til at forske. Når man så har foretaget en undersøgelse, skriver man papirer, som man gør klar til at sende ind til tidsskrifter. Så får man måske noget igen fra tidsskrifterne, fordi de publicerer papiret, gerne vil publicere, eller fordi de gerne vil publicere om noget andet, man har lavet. Jeg er lidt overalt i den mølle lige nu.

Jeg ved, at du har travlt med implementeringen af den nye studieordning lige nu. Vil du ikke knytte nogle ord til det?

Det med implementeringen er faktisk ikke bare en dårlig undskyldning for ikke at vejlede specialer. På den nye studieordning får vi to forvaltningsfag, Offentlig Forvaltning 1 og 2, og jeg vil gerne lave faget fuldstændig om. Populært sagt sprænger jeg hele lortet i luften og starter forfra. Det er man simpelthen nødt til, fordi rammerne har ændret sig så meget. Vi har valgt det, som jeg kalder en Aarhus-model. Det må man ikke kalde det, men det betyder, at Offentlig Forvaltning og Offentlig Politik er to forskellige kurser.

> ***Nu kan det godt være, at jeg ikke er en helt stor nok stjerne til at have min egen hjemmeside endnu, men...***

Apropos Aarhus, så er du før kommet med nogle lidt spydige kommentarer om Aarhus Universitet. Hvad sker der lige med dig og Aarhus?

Jeg hader ikke Aarhus Universitet, men det er rigtigt, at der nok er faldet en kommentar eller to. Der var faktisk også en studerende, der var meget træt af al min snak om Aarhus i en evaluering. Jeg har ikke noget imod Aarhus. Men dansk statskundskab er jo bygget op af institutterne i Aarhus og København, og der er sådan en lidt hyggelig drilleri-rivalisering. Her i København har vi lidt mindreværdskomplekser over, at de i Aarhus er det ældste statskundskabsstudie. Men vi er stadig hovedstaden, så vi synes jo, vi er lidt bedre. Jeg elsker Aarhus.

> ***Jeg elsker Aarhus.***

Du og Frederik Hjorth har skrevet bogen POLIGAK for et par år siden. Vil du ikke fortælle lidt om den, og hvordan Frederik Hjorth er at skrive en bog med?

Nu troede jeg, at det handlede om mig det her, men ja, vi skrev Poligak - som I gerne må lave lidt product placement for (hermed gjort) - og der tilbragte vi ret meget tid sammen. Vi tog til Berlin, hvor jeg har en lejlighed, og sad og skrev dernede. Man kan komme væk fra hverdagen, skrive meget koncentreret og få maden bragt ud.

Så i virkeligheden slap I bare for madlavningen?

Ja, præcis, det var virkelig rart. Da Frederik og jeg var i Berlin, brugte vi ret meget tid sammen, og han er meget perfektionistisk. Han kan godt lide at få det sidste ord, og når man sidder og skriver en bog, nærmest på skødet af hinanden, kan det godt blive lidt irriterende. Vi synes jo begge to, at vi er den klogeste, men jeg ved, at Frederik fik flere 13-taller i gymnasiet, end jeg gjorde. Det var lidt anti-ros, når nu du spørger efter det. Og så er det vildt irriterende, at han ikke drikker rødvin.

”Altså, jeg er utrolig glad for at spise SunLolly

Da jeg lige skulle tjekke dig ud på Google, fandt jeg domænet AsmusOlsen.com. Hvorfor har du en hjemmeside opkaldt efter dig selv?

Det er sådan noget, de store stjerner har. Nu kan det godt være, at jeg ikke er en helt stor nok stjerne til at have min egen hjemmeside endnu, men ... Ej, forskere flytter jo oftere rundt til forskellige jobs og institutioner, og derfor er det meget rart at have noget andet end bare sin institut-side, som jo fjernes, når man ikke længere arbejder her. KU har også en masse mærkelige regler for, hvad man må skrive på sin side, linke til, og hvordan billeder skal se ud, så det er bare rart at have sin egen side uden alle de regler.

På et tidspunkt havde du Larry Bartels og på et andet tidspunkt en SunLolly som profilbillede på Facebook. Hvaee´?

Det var jeg slet ikke klar over, at man kunne se! Det bekymrer mig, at folk kan se det her. Jeg troede, at min profil var meget privat, men det er den åbenbart ikke. Jeg havde Bartels, fordi han er en klassiker inden for politisk adfærd, og noget af hans forskning kom under kritik. Det var sådan en solidaritetsting, ligesom at man ser andre skifte deres profilbillede, når de vil støtte op om noget. Det var nu mest for sjov, og jeg kender ham ikke personligt. Og pointen med SunLolly? Det var ikke en solidaritetserklæring. Altså, jeg er utrolig glad for at spise SunLolly, men jeg kan faktisk ikke huske, hvorfor jeg har haft det.

Og så lidt til noget andet. Hvilken karakter fra Game of Thrones identificerer du dig med?

Ja, det er godt, du spørger. Jeg ser serien, så jeg burde kunne svare på det. De fleste vil jo gerne være seje og sige Jon Snow. Jeg tror, jeg er en lidt mere teknokratisk person. Jeg tror, jeg er ham den lidt ældre mand med skægget, som lærte at læse af hende pigen, der blev brændt på bålet. Hvad fanden er det, han hedder?

Og helt afslutningsvist, Asmus. Hvordan har det været at være side 9-VIP'er? Hvad håber du, artiklen kan bidrage med?

Jeg synes, det vigtigste er, at folk finder ud af, at jeg virkelig ikke har noget imod Aarhus. Og alle, der kommer fra Aarhus, er velkomne! Sidst jeg var i Aarhus, havde de fået en Mikkeller, så vi Københavnere behøver ikke længere drikke deres skrækkelige Ceres øl, når vi bevæger os derover. Hvis det her interview har gjort noget godt for min offentlige profil eller aflivet Asmus som den store anti-Aarhus-professor, så har jeg opnået alt, jeg kan.

Asmus Leth Olsen er lektor ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet. Han er uddannet fra Københavns Universtet, hvor han både har taget sin bachelor- og kandidatgrad, samt skrevet sin Ph.D. I 2013 skrev han og PostDoc Frederik Hjort bogen ´POLIGAK - hvordan politikerne prøver at snøre dig - og hvorfor du næsten altid snyder dig selv´. Bogen er af adfærdspsykologisk karakter og hvis du har lyst til at læse en anekdotisk kavalkade udi vælgerens studpiditet er bogen oplagt weekendlæsning. Her kan du nemlig læse meget mere om hvordan vælgerens - vores - hukommelse er elendig, vi er latente racister (og homofober), og hvordan vi sætter kryds ved pæne ansigter, og ikke politiske budskaber.

»LITTERATUREN GØR *FUCKING* HVAD DEN VIL«

Ude på Søndre Campus kan studerende tage kurset 'Den politiske roman i dag'. Her består pensum blandt andet af Foucault, Fukuyama og 'I Love Dick'. Litteraturstuderende Anton Juul fortæller hvad der gør en roman politisk, og hvorfor vi overhovedet skal bekymre os om litteratur, når vi taler politik.

Af Drude Morthorst Rasmussen

Hvordan vil du definere, hvad der gør en roman politisk?

Jacques Ranciere har et begreb, som han kalder for opdelingen af det sanselige. Det minder lidt om Foucaults diskursbegreb eller Butlers rammebegreb. Men det handler om, hvordan verden er organiseret, hvordan liv er organiseret i verden, i samfundet, i en given kontekst. Fordi litteratur består af sprog, så kan den nogle gange forstyrre opdelingen af det sanselige eller den ramme, som vi accepterer omkring os. Et eksempel er en forfatter, der hedder Gustave Flaubert, som skriver i 1800-tallet. Personligt er han egentlig meget apolitisk og uinteresseret i politik, men Ranciere siger, at Flauberts litteratur er politisk på den måde, at han bruger en høj stil til at skrive om noget, som egentlig er lavt, som er bønders liv og provinslivet.

Og så bliver det politisk?

Så bliver det politisk, fordi det vender det hele på hovedet. At han på den måde skriver romaner til nogle, som egentlig ikke skal læse dem. Litteratur er noget, der opstår i magtens centrum, især i Frankrig hvor teatret, dramaet og romanen er noget, man dyrker i hoffet.

Så det bliver politisk, fordi det går på tværs og forstyrrer den orden?

Ja, fordi det både forstyrrer den etablerede litterære orden: Hvem kan læse bøger? Men også skildrer noget andet, end hvad litteraturen egentlig er ment til.

'THE HANDMAID'S TALE' PÅ PENSUM

Hvad siger en nyere roman som Margaret Atwoods 'The Handmaid's Tale' om det politiske?

Margaret Atwood fremskriver en dystopi, hvor en radikal, kristen organisation har overtaget magten i USA for at deale med en klimakrise. Den har manifesteret sig i menneskene på den måde, at der er en infertilitetsepidemi på færde. Det er blevet svært overhovedet at føde børn, og hvis man ikke kan føde børn, så er det vanskeligt at videreføre samfundet. Det er svært at forestille sig en fremtid. Men dystopien – og derfor også utopien – er politisk, fordi den kaster en fremtid op, som man så kan forholde sig til i et politisk klima, hvor kimen til de her ting måske allerede ligger.

The Handmaid's Tale er skrevet i 1980'erne, og Atwood skriver selv i efterordet, at hun reagerer på nogle radikale kristne, der fik mere magt i den tidsperiode i USA. Det er den kvalitet, som litteraturen har, at det også handler om at forestille sig verdener, bebo de verdener med nogle mennesker og organisere dem: Hvis man var organisator for en verden, hvordan ville den så se ud?

DET PERSONLIGE ER POLITISK

Det er meget tydeligt, at The Handmaid's Tale er politisk. Vi kan alle sammen trække nogle tråde til politiske fænomener, vi ser ude i samfundet lige nu. Men er der andre romaner, hvor der er mere fokus på individet, og det politiske ikke er så klart?

Der er også politiske romaner, der handler om personlige erfaringer. Tyvens Dagbog af Jean Genet handler om Jeans egne erfaringer som tyv og trækkerdreng i 1930'erne og hans vagabondliv i Paris. Den kan være politisk, hvis man kender udgivelseshistorien: Der er en oprindelig udgave, som blev udgivet i 400 eksemplarer i et lille obskurt forlag i Schweiz, men da det store, franske forlag, Gallimard, pludselig gerne ville udgive hele hans samlede værker, så blev han bedt om at omskrive nogle passager, som var meget seksuelt eksplicitte. Han skriver om homosex: mænd, der har sex med mænd. Det viser på en meget konkret måde, hvordan nogle erfaringer ikke kan siges eller ikke må skrives til offentligheden. På den måde kan det personlige også blive politisk, fordi det handler om, hvilke erfaringer, der har plads i den offentlige sfære; hvad man tænker, at den offentlige sfære kan klare eller kan læse. På den måde kan en roman, som handler om ét menneske og det menneskes liv, også være politisk. Ligesom feminismen i 1970'erne siger, at det personlige er politisk.

> ***...romanerne fortæller os jo et eller andet, og det må man tale om***

THE END OF HISTORY?

Jeg var inde at læse i jeres kursusbeskrivelse, og der står, at bøgerne er udvalgt efter spørgsmålet: 'Har romanen i dag opgivet troen på sig selv, og ikke blot på sin egen fremtid, men også på verdens fremtid, på fremtidens fremtid?' Hvad betyder det?

Der løber en stærk kapitalismekritisk åre igennem kurset og igennem hele faget litteraturvidenskab. Det handler på en måde om verdenshistorien: Med murens fald skriver Francis Fukuyama et essay om, at det var slutningen på historien, fordi der nu ikke længere er nogen ideologisk kamp til at drive historien fremad, og det betyder, at fremtiden ikke er anderledes end nutiden. Der bliver kun mere af det samme.

Tiden er ligesom låst fast i det kapitalistiske system, og det er den af forskellige årsager. En anden teoretiker, Fredric Jameson, som vi læser i forbindelse med utopier, skriver et sted, at det er nemmere at forestille sig verdens undergang – som vi ser i diverse apokalyptiske dystopier – end at forestille sig enden på den liberale kapitalisme.

Betyder det så, at romaner i dag kun kan være melankolske?

Nogle af dem er i hvert fald. At det handler om at identificere en modløshed i samtiden, så man i forbindelse med kapitalismen kan tale om, at vores forestillingsverdener måske er fuldstændigt udmattede. At mennesker bliver fuldstændigt udmattede i det her system, som på mange måder

ANTON ANBEFALER

Margaret Atwood: The Handmaid's Tale
Fortælling om tjenerinden Offred og hendes vej ind og eksistens i et dystopisk og radikalt, kristent samfund, hvor fertile kvinders eneste arbejde er reproduktion.

Ursula K. le Guin: Akaciefrøenes Forfattere
Undersøgelser af myrelitteratur, pingvinpoesi og naturens fantastiske skaberkraft og agens.

Jean Genet: Tyvens Dagbog
Den nedrige tyv og prostituerede bøsse, Jeans, dagbogsoptegnelser fra 1930'erne og en vagabondtilværelse fyldt med masochistisk ydmygelse og seksuel fryd.

Annie Proulx: Barkskins
En episk, historisk fabulation over nedfældningen af de boreale skove, ødelæggelsen af det oprindelige folks territorier og USA's og Canadas fødsel.

DYSTOPIEN SOM HÅB FOR FREMTIDEN

Er der ikke nogen af jeres tekster eller romaner, der så giver håb for fremtiden?

Jo. Selvom Margaret Atwood fremskriver en dystopi, som på mange måder er helt håbløs, så er der en implicit pointe i, at vi godt kan modarbejde det. Tit gør litteraturen os opmærksom på noget, fordi det fremmedgør os over for et fænomen. Det er i hvert fald et virkemiddel, som litteraturen kan bruge: at man kan forstå noget i et andet sprog. Så snart du kan pille noget løs fra dets 'mægtighed' – at du kan forestille dig, at noget kunne være anderledes – så kan du også frisætte din fantasi eller forestilling og reelt forestille dig en fremtid, som ikke bare er mere af det samme. Det går jeg i hvert fald personligt meget op i: At der for eksempel i teoretiske grene, som queer-teori og feminismens kritik, er et underliggende håb om, at kritikken af det nuværende kan føre noget andet med sig. Hvis den ikke kunne det, så ville det jo ikke give nogen mening at udføre den kritik. Jeg tænker, at litteratur må gøre lige præcis hvad den vil – det gør den jo, den gør fucking, hvad den vil – og så kan man som litterat eller læser bare læse bøgerne, man behøver jo ikke nødvendigvis at være enig med dem. Men romanerne fortæller os jo et eller andet, og det må man tale om.

Anton Juul er i gang med sit første semester af kandidaten på litteraturvidenskab. Han har studeret på Université Paris VIII og i den forbindelse lavet research til den danske udgave af Jean Genets 'Tyvens dagbog'. I sin fritid danser han ballet og forfatter prosa og poesi.

Vejen mod et grønnere universitet

Københavns Universitet har med initiativet 'Grøn Campus' indledt en proces, der skal gøre universitetet mere klimavenligt. Det har ført til udskiftning af vinduerne på CSS og et mål om mere genanvendelse af affald. Ansvaret for den grønne omstilling tilfalder også den enkelte studerende.

Af Emilie Boysen

Alle generationer af statskundskabere tror, de er specielle. I tresserne havde de ungdomsoprøret og atomkapløbet, mens de tidlige halvfemseres stud. scient.pol'er oplevede eftervirkningerne af murens fald og begyndelsen af den liberale verdensorden. Vores generation har bølgen af populisme, der er skyllet ind over USA og Europa, Donald Trump og global opvarmning.

Global opvarmning, som på ingen måde er et nyt fænomen, har fulgt de fleste af os studerende gennem vores skolegang og har haft hovedrollen i mange projektopgaver og PowerPoint-præsentationer. Der er blevet gjort mange forsøg på at gøre den abstrakte problemstilling mere konkret ved at fokusere på enkelte dele – regnskoven, isbjørne, olien i Nordsøen. I 2015 sagde Barack Obama ´Vi er den første generation, som mærker effekten af klimaforandringer, og vi er den sidste, som kan gøre noget ved problemet´ i en tale, hvor han præsenterede sin regerings Clean Power Plan.

Dette fokus på global opvarmning er på den internationale scene også afspejlet i 2020-klimamålene, hvis slutdato er begyndt at nærme sig. På en mindre skala findes Grøn Campus, KU's primære indsats for at fremme bæredygtighed. Her defineres universitetets egne klimamål for 2020, og de omfatter blandt andet KU's CO2-forbrug, ressourceeffektivitet og kulturen omkring klima blandt de studerende og ansatte på universitetet.

Et af Grøn Campus' tiltag er, at vinduerne på CSS er blevet udskiftet, hvilket sikrer en besparelse på varmeregningen og et mindre elforbrug. Elektricitet udgjorde 40% af KU's samlede CO2-emissioner i 2016 og tekniske projekter, der blandt andet omfatter bedre isolering, er de energiindsatser, der bidrager mest til en positiv udvikling. Derudover har KU et mål om at genanvende 50% af det samlede producerede affald i 2020. Dette er et af de mål, der har et stykke vej endnu. I 2016 blev 30% af det samlede affald på KU genanvendt.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet er siden starten af 2017 gået i spidsen med arbejdet ved at genbruge resterne fra den daglige kaffeproduktion og andet bioaffald og lade det gå til produktion af biogas. Det kunne være en mulighed at efterligne dette projekt i Café Kommunen.

En tredje målsætning omhandler organisation og adfærd. Det indebærer, at både studerende og ansatte på KU skaber mulighed for bæredygtig adfærd. Dermed pålægges ansvaret alle som færdes på CSS.

Ifølge Grøn Campus' årlige klimarapporter, er KU's mål at blive et af de mest bæredygtige universiteter i verden. Der er 2000 studerende på Institut for Statskundskab, og hverdagene går med at kigge ned i bøgerne og (nogle gange) ud mod verden. Men bruger vi på statskundskab nok tid på at tale om at være ´grønne´, og tager vi det ansvar, som er krævet?

Interview: Vi bliver nødt til at tale om Yemen

Borgerkrigen i Yemen har fået begrænset opmærksomhed. Konflikten er eskaleret siden Det Arabiske Forår og har vist sig at være yderst kompliceret med et utal af aktører, der har både åbenlyse og skjulte motiver. Spørgsmålet er, hvordan konflikten kan løses, og hvem der skal tage ansvaret. Maria-Louise Clausen fra DIIS kaster lys over situationen.

Af Randi Emilie Dahlen, IPmonopolet

Som så mange andre mellemøstlige lande blev også Yemen påvirket af Det Arabiske Forår i 2011, hvor en tunesisk grønthandler satte ild til sig selv, og gnisterne spredte sig, indtil regionen stod i flammer. Protester blev pludselig daglig kost i lande, hvor man ikke havde set det før. For yemenitterne drejede protesterne sig især om deres præsident, Ali Abdullah Saleh, der havde ledet landet, siden Nord- og Sydyemen blev forenet i 1990. Befolkningen var ikke længere tilfreds med præsidenten, som havde tilranet sig store summer fra statskassen og desuden gjort for lidt for at sørge for udvikling i det fattige land.

Efter massive demonstrationer og protester udefra indgik Saleh en transitionsaftale og opgav magten i november 2011. Hans midlertidige efterfølger blev Abd Rabbuh Mansour Hadi, som havde været Yemens vicepræsident siden 1994, men som alligevel var en ret anonym figur. Han blev stemt ind som præsident, og selv om han var den eneste kandidat på sedlen, valgte 65% af de stemmeberettigede alligevel at tage til valgstederne. De fleste stemte på Hadi.

Transitionsaftalen beskrev derudover, at der løbende skulle føres dialog mellem de politiske grupper sådan, at der kunne udformes en ny grundlov og afholdes et valg. I marts 2013 samledes de samme grupper i FN-regi, fordi man kunne se, at de to mål ikke ville blive opnået inden for den aftalte periode. Efter et år med dialog blev det i januar 2014 bestemt, at Hadis regeringsperiode skulle forlænges med endnu et år. Aftalen blev dog ikke implementeret, og nogle politiske grupper var slet ikke inkluderet i processen

Dybere splittelse

Der findes en konfliktteori, som siger, at hvis befolkningens forhåbninger stiger (for eksempel som følge af en revolution), så er det altafgørende, at deres realiteter ikke bliver værre. I så fald bliver afstanden mellem forhåbninger og realitet så stor, at utilfredshed leder til oprør.

Efter revolutionen forværredes sikkerheden og økonomien i Yemen. Dråben, der i sidste ende fik bægeret til at flyde over, kom i form af benzin:

»Hadi var tvunget til at fjerne subsidiering af olie og gas af Verdensbanken, fordi statskassen var tom. Men det havde store konsekvenser, da yemenitter ikke bare bruger benzin til at køre bil. Vand, generatorer, strøm etc. Det hele kører på benzin,« siger Maria-Louise Clausen, postdoc for DIIS og Yemen-ekspert.

Kort efter gik Houthierne, en rebelgruppe fra det nordlige Yemen, ind i landets hovedstad Sana'a i september 2014. De overtog kontrollen over byen, men de lod statsapparatet arbejde videre. Dog kun frem til januar 2015, hvor Hadis stabschef blev kidnappet, og han selv blev sat i husarrest. Hadi resignerede fra præsidentposten, men formåede at flygte: først til Aden og derefter til Riyadh i Saudi-Arabien. To dage efter gik en saudisk-ledet koalition ind i Yemen med luftangreb for at tage kontrollen tilbage fra Houthierne.I et overraskende plot twist viste det sig dog, at Houthierne var allierede med ingen andre end Saleh, landets tidligere præsident og deres gamle ærkefjende.

Houthierne

Lad os starte med rebellerne – Houthierne – som FN fordømte for at frarøve magten fra den legitime præsident Hadi. De startede som en bevægelse for at genoplive deres shiamuslimske identitet (en retning kaldet Zaydi) i Nordyemen, som er landets fattigste region. Dette skete i modreaktion til spredningen af salafisme i området, som ofte blev støttet af Saudi-Arabien. Houthi er et familienavn, som egentlig er lidt misvisende at bruge. For ikke alle Zaydier er rebeller, og langt fra alle rebeller tilhører Houthi-familien. Dette er imidlertid det navn, rebellerne kendes under. Dog skal det ikke forstås, at der er tale om en sekterisk krig med stærke linjer mellem shia og sunni. Saleh er for eksempel selv Zaydi.

Hvad har fået Saleh til at vende sig mod sin gamle vicepræsident og slutte sig til Houthierne, som han har ført ikke én, men seks krige mod? Ifølge Clausen er Saleh et menneske, som vil blive ved med at søge magten.

»Yemen havde ikke store sekteriske problemer. Man kunne længe bede i hinandens moskéer. Saleh blev faktisk anklaget af især Houthierne for at være for pro-Sunni, « siger Clausen og forklarer videre: »Den oprindelige Houssein al-Houthi var med i et politisk parti, der fik to mandater ved det første valg efter genforeningen og derefter ingen. Oprindelig handlede det om økonomisk udvikling, men arbejdet i det korrupte statsapparat gjorde dem desillusionerede.«

Houssein al-Houthi blev slået ihjel, da regimet forsøgte at anholde ham i 2004. Det udløste den første krig mellem dem og Saleh. Under Det Arabiske Forår deltog også Houthierne i protesterne mod Saleh, og de deltog i den politiske dialog, hvor de var med til at diskutere det fremtidige Yemen. Clausen fortæller: »Da de indtog hovedstaden, talte de for mindre korruption og hurtigere reformer, som var ret populært. Andre var mere kritiske og sagde sådan noget som: 'Hvad giver Houthierne ret til at gennemsøge min bil? Vi har jo aldrig valgt dem til at styre byen'. På den tid fungerede statsapparatet stadig, så hvis man skulle ind i de offentlige bygninger, skulle man først hilse pænt på Houthierne, som holdt vagt udenfor. Med andre ord forhandlede og co-regerede de med Hadi.«

Ifølge Clausen mislykkedes samarbejdet, fordi Hadi ikke overholdt sin del af aftalen:

»En afgørende problematik i den nationale dialog var antal og inddeling af regioner, som man længe undgik at tale om. Under den Nationale Dialog (NDC) blev det besluttet, at Yemen skulle være en føderal stat, men beslutningen om antallet af regioner blev udskudt. Efter afslutningen på NDC nedsatte Hadi et mindre udvalg, der blev kritiseret for ikke at være tilstrækkelig repræsentativt. Det udvalg besluttede en opdeling i seks regioner, men det var en opdeling, som særligt Houthierne kritiserede. Derfor kidnappede houhierne Hadis stabschef, som var på vej for at præsentere forslaget og satte ham i husarrest. Både regeringen og Hadi trådte tilbage. Dette overraskede Houthierne – de fleste mener, at Houthierne foretrak at udøve indflydelse på Hadi uden at vælte ham.«

Så hvad nu?

»Houthierne har stadigvæk kontrol over en stor del af det nordvestlige Yemen, hvor størstedelen af befolkningen bor. Offentligt ansatte har ikke fået løn i flere måneder, og den humanitære krise vokser. Men Houthierne har stadig en vis opbakning. Det er klart, at det heller ikke hjælper på Hadis støtte, når befolkningen omkring Sana'a bliver slået ihjel af hans luftangreb og udsultet af den saudiske blokade.«

Ali Abdullah Saleh – politisk mastermind

»Når man taler om Saleh, kommer man nemt til at lyde som en fanboy,« siger Clausen og griner. For hende og andre er det imponerende, at han kunne regere i så lang tid, forhandle sig ud af magten, stadig være partileder (og i live – i modsætning til Mubarak og Gadaffi) og desuden hjælpe en nordlig oprørsgruppe til at vælte den nuværende præsident, tidligere vicepræsident, Hadi. Og han gjorde det uden særlige ressourcer.

»Saleh er en ret interessant politisk figur. Fra 90'erne til 00'erne var Yemen beskrevet som et spirende demokrati. Det var i den forbindelse, at jeg var der for første gang med Ungdommens Røde Kors. Man ville nemlig gerne støtte civilsamfundet, som har en omfattende debattradition og mere vidtgående ytringsfrihed end nabolandene i Golfen.«

»Saleh er kendt for at sige: 'at regere Yemen er som at danse på hoveder af slanger'. Det handler netop om, at Yemen altid har været fattigere end sine naboer, så Saleh har aldrig haft et magtsystem, der har været stærkt nok til at kontrollere samfundet. Derfor har hans taktik været at integrere modstandere ind i staten, blandt andet Houthierne i perioder. I nogle perioder brugte han den konflikt til at svække andre konkurrenter. Det samme gjaldt stammerne, som er det primære sociale sikkerhedsnet i mange områder af Yemen. Saleh integrerede stammelederne i regimet, flyttede dem fra lokalsamfundet og gav dem et månedligt stipendium. Resultatet var, at sheikerne orienterede sig mere mod regimet end deres egen lokalbefolkning.«

> **Ifølge Clausen er Saleh et menneske, som vil blive ved med at søge magten.**

Abd Rabbuh Mansour Hadi

Hadis anonymitet var det, som gjorde ham til den bedste kandidat til Salehs efterfølger, forklarer Clausen, idet han ikke selv var forventet at søge magten. »Han var en mulighed, fordi ingen havde noget imod ham. Han havde heller ikke selvstændigt netværk, så han udgjorde ingen trussel. Saleh accepterede ham sandsynligvis, fordi han troede, han kunne kontrollere ham. Hadi er medlem af samme parti, som Saleh fortsatte med at lede. Der blev spekuleret i om, der var en aftale om at Saleh skulle tilbage til magten efter noget tid. Sådan en Putin-model.«

»Problemet med at vælge en mand uden netværk er, at han ikke kan udrette meget. Han havde i starten folkelig opbakning, men hans primære støtte kom fra det internationale samfund. Han forsøgte uden held at reformere sikkerhedssektoren og fjerne Salehs familiemedlemmer fra offentlige poster. Et andet problem var, at halvdelen af parlamentet bestod af Salehs parti og den anden halvdel af en samlet opposition. Dermed kunne de ikke blive enige om noget som helst. Hadi var låst fast og reagerede med at udsende en masse dekreter, samt indsætte loyale personer i centrale poster (som Saleh).«

»Nu tyder det på, at han ikke har en langvarig politisk rolle og heller ikke ønsker det. Men han er fanget af Saudi-Arabien, som i hvert fald indtil videre har holdt fast i, at han er den legitime præsident, fordi det er en central del af at legitimere interventionen i Yemen. Interessant nok er ikke alle koalitionsmedlemmer enige i dette. De Forenede Arabiske Emirater kører deres eget show i Sydyemen, og de kan ikke lide Hadi. De har forsøgt at presse Saudi-Arabien til give slip på ham.«

»Saudi-Arabien har altid blandet sig i Yemen. De har betalt stammeledere, startet moskeer, sendt imamer til Nordyemen og samarbejdet med Saleh. De er også Yemens største donor, og hundredetusindevis af yemenitter har krydset grænsen mod nord for at arbejde i Saudi Arabien. Legenden siger, at den tidligere saudiske konge hviskede på dødslejet til sin overtager: 'Hold Yemen svagt.' Med andre ord har Saudi Arabien forsøgt at fastholde et stabilt, men svagt Yemen, som det kunne kontrollere.«

»En anden årsag til Saudi-Arabiens indblanding er, at den unge forsvarsminister Mohammad bin Salman gerne ville markere sig politisk. Det er egentlig atypisk for saudierne at gå i krig på denne direkte måde, som de gør i Yemen. Bin Salman troede, at han kunne score en nem sejr, som gav ham pondus indenrigspolitisk. I år blev han også udpeget som kronprins og tronarving.«

Og hvad med koalitionens øvrige 10 lande (heriblandt Pakistan)? Hvad har deres motivation været?

»De fleste lande i den koalition har rent faktisk ikke bidraget med noget, men er rent symbolske medlemmer. Koalitionspartnere er Saudi-Arabiens allierede. Hadi udbad sig hjælp under Artikel 51 (Selvforsvarsklausulet), herunder fra FN. Saudi-Arabien svarede med intervention to dage senere – det var nok aftalt på forhånd. Hadi formåede ikke at skaffe en FN-resolution, så Saudi-Arabien lavede en koalition for at skabe støtte og legitimitet omkring interventionen.«

Iran

Endelig har det spillet en afgørende rolle for Saudi Arabien, at de ser Houthierne som en iransk proxy-gruppe. Maria-Louise Clausen mener dog, at forholdet mellem Houthierne og Iran er overdrevet.

»Anklagen er overdrevet og er typisk blevet brugt til at forsøge at delegitimere Houthierne. Det var en strategi, som den tidligere præsident Saleh for eksempel også brugte. Relationen mellem Houthierne og Iran er styrket under krisen, men Houthierne er ikke dikteret fra Teheran. De har sandsynligvis modtaget noget organisatorisk træning og i mindre

> **Det er egentlig atypisk for saudierne at gå i krig på denne direkte måde, som de gør i Yemen.**

omfang våben, men i forhold til våben er det værd at huske på, at Houthierne var velbevæbnede og derudover samarbejder med Saleh, der kontrollerer de bedst bevæbnede afdelinger af det yemenitiske militær. Jeg talte med Houthierne i 2014, der så Hezbollah som en inspirationskilde, men det gør jo ikke gruppen til en iransk proxy. Der er ret begrænsede dokumenterede informationer, men mange rygter.«

USA, Al-Qaeda og ISIS

»USA har to motivationer for at deltage i krigen: De er Saudi-Arabiens allierede, og de ønsker at svække terrorister, som holder til i Yemen. Det var for eksempel dér, både undertøjsbomberen og dem, der angreb Charlie Hebdo, blev trænet. Endelig tjener USA på at sælge våben til Saudi-Arabien.«

»I sin tid samarbejdede Saleh med USA i bytte mod støtte og bistand. Det lykkedes ham også i midten af 00'erne at svække Al-Qaeda ret voldsomt. Saleh tog derfor til USA og forventede ros. I stedet blev han kritiseret for brud på menneskerettigheder og kvinders manglende rettigheder. Det fortælles, at Saleh var voldsomt fornærmet over den behandling. Kort tid efter var der udbrud i det centrale fængsel i Sana'a, hvor mange fra Al-Qaedas senere lederskab slap fri. De fleste mener, at det ikke kunne være sket uden hjælp udefra. Udbruddet gjorde, at Al-Qaeda blev genoplivet. Siden Det Arabiske Forår har de vokset sig stærkere. Derudover findes der en lille afdeling af IS, som har gennemført få, men ret spektakulære angreb. Derfor angriber USA dem. Både med droner og træning af lokale.«

Findes der en løsning?

Efter tre nedbrudte fredsforhandlinger og en voksende humanitær krise er det svært at se, hvordan konflikten kunne afsluttes. Til dette svære spørgsmål har Clausen nogle tanker: »Det tragiske er, at hele situationen kunne have været undgået, da Houthierne indtog Sana'a, fordi de ønskede jo, at Hadi skulle blive. Problemet nu er, at konfliktlinjerne er blevet forværret både på nationalt og lokalt niveau.«

»Forskning viser, at der er større sandsynlighed for, at fredsaftaler holder, hvis de garanteres af en tredjepart. Spørgsmålet er så, hvem det kan være. FN skal være involveret, men mange har mistet tillid til, at FN kan gøre det alene. Oman har tradition for at være Mellemøstens mægler, men de har ikke ressourcer til at garantere en fredsaftale. EU er en aktør, som sådan set har et bedre ry end så mange andre. Men EU har svært ved at være en forenet front.«

»Et andet centralt spørgsmål er: Hvem skal være præsident? Der mangler et godt bud på en leder. Konflikten har øget de regionale konfliktlinjer, og uafhængighedsbevægelsen i Sydyemen har vokset. Nogle peger på, at Yemen burde blive en føderal stat. Men kan de fungere selvstændigt og fredeligt med hinanden?«

»Krigen er ikke længere populær i Saudi Arabien. Den koster penge, og resultaterne har været begrænsede. Men problemet er, at Saudi Arabien har malet sig op i et hjørne, hvor de kræver, at Houthierne trækker sig tilbage og overleverer deres våben. Samtidig skal Saudi-Arabien kunne vise, at Yemen ikke længere er 'under' iransk indflydelse. Men dét er svært at forhandle om.«

Randi Emilie Dahlen er IPmonopolets chefredaktør og læser til kandidat i statskundskab, hvor hun specialiserer sig i international politik. Hun har en særlig interesse i glemte konflikter.

Maria-Louise Clausen er postdoc for Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS). Hendes forskning fokuserer på teorier og forestillinger om staten. Hun har desuden særligt kendskab til Yemen, som hun har skrevet om tidligere.

Forskerstafetten #5
Hvordan får man folk til at stemme?

Jonas Hedegaard Hansens forskning stiller skarpt på ulighed i valgdeltagelse og effekten af mobiliseringskampagner. MED ANDRE ORD har mødt den nybagte ph.d. til en snak om demokrati, SMS'er og politisk adfærds sociale logik.

Af Emil Sikjær Schlosser

Du har samarbejdet med Kasper Møller Hansen, Yosef Bhatti og Jens Olav Dahlgaard og blev tidligere i år færdig med din ph.d.-afhandlling "Social Influence, Voter Turnout and Mobilization". Hvad handler den om?

Grundlæggende handler min afhandling om to spørgsmål: Hvorfor nogle mennesker undlader at stemme, og hvad man kan gøre ved det. Hvis man ser demokratiet som en patient, så har min forskning et diagnoseperspektiv i forhold til at undersøge, hvordan demokratiet har det. Og hvis nu nogle dele af demokratiet ikke fungerer, hvad kan vi så gøre ved det? Så vi er inde i livsnerven af det repræsentative demokrati, nemlig valgdeltagelsen.

Og hvad var diagnosen af demokratiet så?

Overordnet ligger valgdeltagelsen i Danmark ret højt. Især ved folketingsvalg går det godt. Der er valgdeltagelsen næsten oppe på 90 %, og det er den ret stabilt. Kommunalvalg ligger også ret pænt. Men vi dykker ned i vores data kan vi se, at der er store uligheder i valgdeltagelsen. Der er nogle befolkningsgrupper, der virkelig er fraværende. Indvandrere og efterkommere stemmer markant mindre. Unge stemmer markant mindre. Kortuddannede stemmer markant mindre. Der er ret substantielle uligheder i valgdeltagelsen, og det kan vi nu for første gang vise med data for alle vælgere i Danmark. Så selvom overfladen er flot, er der ret store problemer, når man dykker ned under.

Går din forskning ind i forklaringer på uligheden, eller handler det mest om at konstatere, at der er et problem?

Det går klart videre end bare at konstatere problemet. Første skridt er at lave diagnosen og finde ud af, hvordan landet ligger, men det er i virkeligheden ikke en særlig stor del af projektet. Meget af det handler om at undersøge årsagerne. Der peger jeg på eksistensen af et meget stærkt socialt element i valgdeltagelse og politisk adfærd generelt. Idéen om at social påvirkning spiller en afgørende rolle for vælgeradfærd havde man allerede i 1950'erne, men den forsvandt ud i margenen af forskningsområdet i 30-40 år. Inden for de sidste 10 års tid er idéen så blevet stor igen. Det, der er forskellen i dag i forhold til dengang er, at vi nu har data og computerprogrammer til at undersøge den. Vi kan analysere netværksmønstre empirisk med data for hele Danmarks befolkning og se, at det påvirker valgdeltagelsen markant, når folk flytter sammen eller går fra hinanden. Og at det smitter af på de øvrige i husstanden, når valgdeltagelsen øges for én person. Mobiliserer man ét ungt menneske, kan det betyde, at de også tager deres forældre med. Det er ligesom en slags virusinfektion, der smitter.

Noget af det, jeg er mest fascineret af, er, at folk, der har en partner, stemmer mere end andre.

Det er ikke noget nyt – vi har vidst det i 50 år. Men der har hele tiden været et spørgsmål om, hvorvidt der sker en social påvirkning i forholdet, eller om det kun er fordi folk, der i forvejen minder om hinanden, finder sammen. I vores forskning har vi undersøgt spørgsmålet ved at tage mennesker fra Danmarks Statistiks data og koble det sammen med vores data. Så har vi kunnet sammenligne vælgere, der flytter sammen i måneden op til valget med vælgere, der flytter sammen efter valget. Der kan vi se, at selve det at dele adresse fysisk øger valgdeltagelsen. Så der sker en social påvirkning. Det er et ret markant empirisk fund.

Hvad vil det sige, at det er en social ting at stemme?

Det er nemmest at forstå, hvis man sætter det i kontrast til noget. Man kan måske huske det fra Almen Statskundskab. Der læser man Anthony Downs, der fortæller os, at folk vil stemme, hvis nytteværdien af at stemme er stor nok. Nytteværdien af at stemme er et resultat af, hvor meget man får ud af det, hvis ens kandidat vinder, hvad omkostningerne er, hvor meget tid man skal bruge på det, og hvor stor sandsynligheden er for, at man afgør valget. Hvis man laver den kalkule – det er der nogle statistikere, der har gjort i USA - så er der ingen mennesker, der gider at stemme. Men der er en masse, der stemmer alligevel. Så hvorfor gør de det? Det er fordi, at politik har en social logik, der grundlæggende handler om

har en social logik, der grundlæggende handler om, at vi er helt vildt påvirkede af vores omgivelser. Vores nære sociale netværk: vores bedste venner og den tætte familie. Ligesom vores smag i musik og tøj bliver vores politiske adfærd påvirket af det miljø, vi er i. Tit uden at vi selv opdager det. Det handler om, at der er nogle normer her i samfundet for, hvordan man bør opføre sig. "Hvad gør de fleste andre som mig?" "Hvad tænker andre, at jeg bør gøre i den her situation?" Mennesker ligger ret meget under for, hvad deres sociale omgivelser gør.

Er du kritisk over for den rationalistiske skole inden for forskning i politisk adfærd?

Ja og nej. Der er nogle, der mener, at den bør lukkes helt ned - det mener jeg ikke. Jeg synes, at den bidrager med masser af ting, men jeg er helt klart på det hold, der mener, at den er utilstrækkelig. Jeg har utroligt dygtige kolleger, der bedriver forskning, der viser meget overbevisende, at sådan noget som boligpriser påvirker boligejeres partivalg. Det er da super rationelt. Der er bare ret mange ting, man ikke kan forklare med den der økonomiske model. Derfor er vi nødt til at supplere den med en anden model. Men tit vil man fremstille det sådan, at det enten er den ene eller den anden model, der har ret, og det synes jeg ikke er frugtbart. Det er en kompleks verden. Selvom formålet med forskning og teori er at kondensere verden, at kunne begribe den, så synes jeg stadig, at det ville være utilfredsstillende kun at kunne tro på den ene eller den anden model.

Hvis folk har fået sådan en SMS om, at de skulle huske at stemme ... så er det sandsynligvis os, der har sendt den.

Du nævnte før en ambition om at diagnosticere demokratiet. Har du været motiveret af, at din forskning skulle have en positiv samfundseffekt?

Ja, i høj grad. Min ph.d.-afhandling er en del af et større forskningsprojekt, der i høj grad er motiveret af at gå ud i praksis og gøre en forskel. Det ser man blandt andet ved, at vi har lavet de her kortlægninger af valgdeltagelsen. Det har man ikke lavet før på landsplan. Hvordan forskellige befolkningsgrupper stemmer i de enkelte kommuner, er en viden, der bliver brugt meget på lokalt niveau. Der er også hele det element med at øge valgdeltagelsen. Det er første gang, at man på videnskabelig vis undersøger effekten af mobiliseringskampagner i Skandinavien. Når vi laver sådan nogle studier samarbejder vi med rigtige kampagner. Vi har lavet kampagner med Dansk Ungdoms Fællesråd, Socialministeriet, Københavns Kommune, Odense Kommune, Ældresagen og alle mulige andre organisationer over hele Danmark og sendt SMS'er til folk. Hvis folk har fået sådan en SMS om, at de skulle huske at stemme ved det sidste kommunalvalg, så er det sandsynligvis os, der har sendt den.

Hvad var effekten af mobiliseringskampagnerne?

Der var mange forskellige mobiliseringskampagner. Vi har lavet tretten forsøg i alt. Vi kan se, at SMS-beskeder er ret omkostningseffektive. I forhold til at øge valgdeltagelsen, får man mest for pengene ved at sende SMS'er. Det er ikke kæmpe effekter. Det er sådan noget som 1-2 procentpoint alt efter ordlyden, og hvornår man sender beskeden, men det er rigtig meget i valgdeltagelseslitteraturen. Breve virker mindre og er meget dyrere. En af konsekvenserne er, at der til det næste kommunalvalg næsten ikke vil være nogen, der sender breve ud, men en masse, der sender SMS-beskeder.

Er det at sende SMS-beskeder til folk ikke bare symptombehandling på et demokratisk problem, der kræver mere fundamentale løsninger?

Det er et godt spørgsmål, som man sagtens kan reflektere over. Mobiliseringskampagner kort før et kommunalvalg løser ikke de dybere demokratiske problemer, men det danske demokrati er heller ikke i krise. Det kunne være bedre, men overordnet set har demokratiet det godt – i hvert fald på valgdeltagelsesparametret. På længere sigt er det muligt, at der skal nogle større, mere systematiske og mere grundlæggende indsatser til. At sende SMS-beskeder løser ikke alverdens problemer, men det er heller ikke bare symptombehandling. Ny forskning fra udlandet viser, at de mennesker, man har mobiliseret, selv begynder at opsøge mere information. De begynder de at læse mere om politik og diskutere politik, fordi de finder ud af, at de vil stemme. Så ja, det er måske symptombehandling, men hvis patienten alligevel bliver rask, er det jo fint. Vi får også en SMS, når vi skal til tandlægen. Det havde vi måske glemt, men vores tænder bliver fikset alligevel. Hvis vi mener, at det er vigtigt at folk stemmer, synes jeg, at det er helt legitimt at bruge påmindelser som et værktøj.

Vil din forskning få nogen samfundsmæssige eller politologiske implikationer?

Ja, det håber jeg. Det er også mit indtryk, at det allerede har fået det, da vi har lavet meget formidlingsarbejde. Det fede ved at lave den her type forskning, hvor man laver eksperimenter ude i den virkelige verden, er, at man laver ting sammen med partnere, der agerer ude i demokratiet. Det betyder, at de er ivrige efter at få resultaterne af deres indsats, som vi hjælper dem med at evaluere på rigid videnskabelig vis. Vi kommer ud til dem og fortæller om det, snakker om, hvad man kan gøre næste gang, og hvad lektionerne er. På den måde gør det en forskel, og vi kan se, at mange af organisationerne skriver eller ringer til os og siger: "Vi gør noget af det, I skriver i jeres rapport".

Men vi har måske ikke været gode nok til at forklare det til alle. Vi har et studie, hvor vi sammenligner effekten af dør-til-dør-kampagner i Europa og USA. Der er en markant forskel i effekten. Det har vi været ude og snakke med nogle af partierne om, fordi de tit sender en masse frivillige over til Obamas kampagne for at se, hvad amerikanerne gør for så at efterligne det herhjemme. Men vi kan for første gang vise dem med data, at effekten er anderledes i Europa end i USA. Så de kan ikke bare tage derover og sige: "So ein Ding muss ich auch haben". Vi kan ikke bare gøre det samme som dem, for det er et helt andet land med en anden kultur, et andet valgsystem, andre mennesker, lavere valgdeltagelse og alle mulige ting. Og det trænger igennem nogle steder. Andre steder falder det igennem.

MED ANDRE ORD

PÅ TVÆRS

TEMA

22 - 42

»Vi skal aldrig nogensinde stille os tilfreds med status quo«

Statskundskab har fået sin egen kritiske studenterforening. MED ANDRE ORD har mødt to af stifterne bag´Kritisk Politologisk Studiekreds´ .

Af Rasmus Hjorth

Et spøgelse går gennem kommunehospitalets gange: de kritiske studerendes spøgelse.

Som en del af en international bevægelse, der ønsker at ændre økonomistudiet, blev "Kritiske Politter" grundlagt for 5-6 år siden. Nu er der begyndt at dukke arrangementer arrangeret af "Fællesskab for Kritiske Antropologer" op i mit Facebook-feed, og på Statskundskab har "Kritisk Politologisk Studiekreds" taget sine første spæde skridt. Men er der noget at komme efter - eller er der gået inflation i brokkeriet?

For at få svar på dette har jeg sat de to medstiftere af studiekredsen, Nicholas Buhmann-Holmes og Kasper Arabi stævne til en samtale i Café Kommunen. De har en MacBook klar med lange noter om pensums mangler og taler i lange sætninger, der ofte ender i agiterende retoriske spørgsmål. Det er tydeligt, at jeg har fået fat i kernen af studiets kritiske intelligentsia.

Studiekredsen kastede sig over Naomi Kleins "Chokdoktrinen" som deres første værk.
"Den handler om, hvordan kriser bliver udnyttet til at fremme bestemte økonomiske frimarkedsreformer", forklarer Nicholas. Siden har de kritiske politologer også kastet sig over Noam Chomsky, mens den næste tænker bliver anarkisten David Graeber.

De er enige om, at studiekredsen ikke har et konkret mål lige nu. Det handler derimod om at blive klogere på og udfordre den vej, verden går politisk - og her er pensum i sig selv ikke udtømmende.

The elephant in the room: klimaet

Mangt en statskundskaber har hørt en spydig bemærkning fra en udenforstående samfundsvidenskabelig studerende om, at vi går på et ubrugeligt bredt generalist-studie. Man skulle derfor tro, at pensum på statskundskab var bredt og indfangede forskellige kritiske perspektiver.

»Ikke i tilstrækkelig grad« mener Kritisk Politologisk Studiekreds, der allerede har fundet frem til en række punkter, hvor de ikke finder pensum udtømmende kritisk. Først og fremmest er der klimaet, de fremhæver som elefanten i lokalet. Det har indtil videre kun været oppe at vende enkelte gange i fagene International Forvaltning og Mikroøkonomi.

»Vi har snakket om, at de her klimaproblematikker er politisk skabte og handler om den måde, vi organiserer vores samfund på. De kommer til at være der mange år ud i fremtiden og kommer til at få enormt store konsekvenser. Hvorfor er det så ikke en større del af vores pensum? «, spørger Nicholas. »Vi har jo to økonomifag på bacheloren. Men vi har ingenting om økologi, selvom det har været en politisk sag i hvert fald i 20 år«, fortsætter Kasper »Man kan jo godt spørge sig selv: Økonomien går op og ned og er brudt sammen før. Det har vi ligesom overkommet. Hvad sker der, hvis økologien bryder sammen?«

Studiekredsen har diskuteret sig frem til, at klimaet er storpolitik og ikke bare et fag eller et emne og mener derfor, at der er der basis for, at det bør spille en større rolle i International Politik, økonomifagene og en række andre fag.

Behov for kritik

De to kritikere har flere punkter på listen over pensums mangler - specielt omkring økonomiundervisningen, som i for høj grad bliver behandlet som en naturvidenskab.

Kritiske Politter opstod som en international bevægelse mod mainstream-undervisning i økonomi. Har det ikke slået jer, at der måske er en grund til, at vi ikke har set det samme i statskundskaben? At der ikke er så store uoverensstemmelser mellem undervisningen og den empiriske virkelighed?

Nicholas: »Det er jo den samme virkelighed, vi skulle snakke om. Meget af den økonomi, vi diskuterer på Statskundskab, kommer jo direkte fra det, som bliver diskuteret på 'polit' og burde derfor også være relevant for os.«

> **Er der måske nogle befolkningsgruppers problemstillinger, vi fokuserer mere på end andres?**

Men en stor bias i tilgangen til økonomi kommer også til at påvirke de politologiske fag, mener de. F.eks. når markedet påvirker demokratiet, hvilket overses i fag som Almen Statskundskab.

»Vi har diskuteret en række sager, hvor markedet har været inde og påvirke demokratiet. De har fået masser af medieopmærksomhed og har formentlig været med til at bidrage til den politikerlede, som er højere end nogensinde før. Det er sager, som når Mærsk får forhandlet sig til særligt fordelagtige skatteformer eller den nylige sag med arveskatten, hvor en række store familieejede virksomheder har lobbyet for at få netop den skat nedsat«, forklarer Kasper.

Et andet kritikpunkt, som Aktive Statskundskabere også har belyst, er pensums overvægt af visse befolkningsgrupper. Nicholas uddyber:

»Der er ikke på forhånd noget forkert i pensum på grund af forfatterens hudfarve eller køn. Men det er alligevel svært ikke at se et sammenfald mellem det faktum, at vores pensum i så høj grad er skrevet af ældre hvide mænd, og at der ikke bliver sat flere spørgsmålstegn ved den ulige fordeling i verden i forhold til køn og race. Det er i hvert fald også en problemstilling, der skal diskuteres: Er der måske nogle befolkningsgruppers problemstillinger, vi fokuserer mere på end andres?«

Next stop: Kapitalen?

Det kunne meget vel lyde som om, vi har fået en revolutionær socialistisk celle på Statskundskab. Måske vil det ikke være med det samme glimt i øjet, man vil synge ´Flyversangen´ og ´Når jeg ser et rødt flag smælde´ til næste semesters introforløb. Studiekredsen er dog ikke bare en optakt til en større gennempløjning af Das Kapital, forsikrer Nicholas:

»Det ligger ikke fast, at vi nødvendigvis skal læse venstreorienterede tekster. Man kunne sagtens forestille sig, at man også læste meget højreorienterede tekster. Det springende punkt er, at det bliver brugt til at se kritisk på det eksisterende.«

De forklarer, at alle kan tilmelde sig studiekredsens Facebook-gruppe og foreslå en tekst, hvorefter der stemmes om, hvad der skal læses.

Som aktive i studiekredsen, burde I så ikke gøre mere for, at en bred palet af tekster er repræsenteret, så pensum ikke kun belyses kritisk fra den ene side?

Kasper: »Altså ideen med kredsen er ikke, at vi skal køre den - at vi to skal sidde og vælge. Ideen er at få en gruppe op at stå, der i fællesskab siger 'vi synes, det her kunne være nice at læse'. Hvis folk sidder derude og tænker: 'Jeg kender den her tekst, som er interessant, og den er ikke venstreorienteret' - så tag og foreslå den. «

Forandrer det noget?

Karl Marx sagde, at man ikke skal nøjes med at beskrive verden, men også forandre den. Det kan derfor undre, at den ellers så engagerede studiekreds blot vil samles i en lille klub og læse tekster uden for pensum. Men det er vigtigt for dem at understrege, at studiekredsen ikke har en samlet fokuseret kritik af pensum endnu. En del af projektet er nemlig, at studiekredsen skal være med til at udvikle en sådan, forklarer Nicholas:

»Vi har snakket om nogle punkter, hvor vi ikke synes, at pensum er udtømmende til at beskrive, hvad der sker i verden. Så nu samler vi nogle mennesker, som også har den her holdning, så vi kan gøre hinanden klogere. Og så kan det være, at vi med tiden kan lave en mere samlet kritik, eller noget, der kan gå gennem Aktive Statskundskabere. Men det ville jo ikke give mening at starte med at råbe, før man er nået til bunds i, hvad vi mener, bør ændres. «

Aktive Statskundskabere har også arbejdet med at få ændringer af pensum igennem et stykke tid, men har ofte haft svært ved at lykkes med det. Kasper og Nicholas håber derfor, at studiekredsen kan blive en ekstra måde at sætte fokus på behovet for ændringer. For netop på uddannelsen i statskundskab er der et særligt behov for det kritiske perspektiv:

»Når vi går på den uddannelse, vi gør, og får de jobs, vi får, er det super relevant at udfordre det eksisterende for at kunne forbedre det«, fortæller Nicholas, hvorefter Kasper slutter af: »Som udgangspunkt lærer vi at studere systemet, som det er nu, og at opretholde det. Vi skal aldrig nogensinde stille os tilfreds med status quo. Vi skal vel altid forsøge at udvikle og komme videre til et bedre punkt. Og er måden at gøre det på ikke netop ved at udfordre det eksisterende?«

Størrelsen på dine overarme påvirker din holdning til omfordeling

I det moderne massesamfund kigger din stenalderhjerne stadig frem – særligt, når du forholder dig til politik. Det mener forskere fra Aarhus Universitet, der med afsæt i evolutionspsykologien kigger nærmere på mennesket som politisk dyr.

Af Sofie Stubkjær Christensen

Dit blodsukker har en effekt på din holdning til omfordeling, og er du en højreorienteret mand, er du tilbøjelig til at foretrække en folketingskandidat med en dyb stemme. Lyder det som konklusioner fra politologisk forskning? Det er det.

I The Politics and Evolution Lab arbejder Michael Bang Petersen og Lasse Laustsen med modeller for, hvordan stenalderhjernen bliver aktiveret, når det moderne menneske forholder sig til politik. De mener, at man ved at trække på biologi og psykologi kan komme nærmere en forståelse af, hvad politik og politisk adfærd egentlig er.

»For at vi kan forstå politisk holdningsdannelse, må vi forstå, hvordan hjernen er indrettet,« mener Michael Bang Petersen. »Og for at vi kan gøre det, må vi forstå evolutionen - for vores hjerne er ikke dumpet ned fra himlen; den er et produkt af en lang evolutionær proces.«

Ens hjerner - samme konflikter

Med evolutionspsykologien som afsæt forsøger forskerne at afdække menneskelig kognition og politisk adfærd som produkt af evolutionen.

»Teoriretningens udgangspunkt er, at vi mennesker har en psykologi, der er forholdsvis universel. Man kan tænke vores psykologi som en samling af forskellige apps - hvis man skal gøre det lidt farverigt og moderne. Hver app er et psykologisk system, der aktiveres af specifikke typer af information, som trigger korresponderende responser og typer af adfærd, « fortæller Lasse Laustsen.

Det betyder, at der aktiveres en række medfødte psykologiske systemer, der former holdningsdannelsen, når vi skal forholde os til politiske spørgsmål. Præmissen er, at vi er biologiske væsener. Vores hjerne er et produkt af den evolutionære selektion og er indrettet til at tackle de politiske konflikter, der nu har måttet være dengang, vi boede i små grupper på den vestafrikanske savanne

»Der er selvfølgelig en del variation mellem mennesker, men i bund og grund er vi udstyret med cirka samme hjerne. Langt de fleste psykologiske mekanismer, som vi har og alle deler, stammer tilbage fra livet som jæger og samler. Det betyder, at der i politik er bestemte typer konflikter, der går igen på tværs af samfund,« siger Michael Bang Petersen.

Stenaldermennesket har skullet forholde sig til, hvem der var en del af gruppen, og hvem der var ude, hvordan ressourcerne skulle fordeles i gruppen, og hvordan de medlemmer af gruppen, der ikke fulgte reglerne, skulle straffes. Vores hjerne er blevet formet til at tackle disse konflikter. Når vi i det moderne samfund skal forholde os til politiske spørgsmål om omfordeling, indvandring og straf, har vi fra evolutionen nogle indlejrede kognitive processer med os, der underbevidst påvirker vores holdninger.

Komparativ politik i et biologisk perspektiv

At være politisk er et grundvilkår, der rækker ud over krydset i stemmeboksen og langt ind i vores hverdag – fra diskussionen om, hvem, der tager opvasken, til jagten på en forfremmelse. Vi er i det biologiske perspektiv en hypersocial art, der for at kunne fungere er indrettet til at løse politiske konflikter, der ofte knytter sig til relationer.

»Det evolutionære perspektiv sætter os i stand til at stille nogle fundamentale spørgsmål om, hvad politik egentlig er for en størrelse,« mener Michael Bang Petersen.

»Ikke bare i forhold til mennesker, men også i forhold til andre dyrearter. Ressourcekonflikter er i bund og grund noget, vi ser hos alle dyrearter. Ved at se på hvilke politiske taktikker, de bruger, kan vi se, hvad, der er det særligt menneskelige. Perspektivet gør os i stand til at bedrive egentlig komparativ politik. Ikke

> **Hvordan opfører vi mennesker os i forhold til chimpanser eller kronhjorte?**

bare at sammenligne Danmark og Sverige, men rent faktisk se hvordan vi moderne mennesker opfører os i sammenligning med jæger-samlere. Hvordan opfører vi mennesker os i forhold til chimpanser eller kronhjorte?«

Fysisk styrke påvirker politiske holdninger

På baggrund af hvad man ved om livsvilkårene i de første tusinde år af menneskets levetid fra antropologien og arkæologien, opstiller forskerne testbare hypoteser om politisk adfærd. Det evolutionære perspektiv bruges som ramme for at udlede teori på samme måde, som politologer bruger rational choice-antagelser til at opstille hypoteser om politisk adfærd.

»Det er en måde at udvikle hypoteser om, hvad vi skal kunne se i den politiske verden i dag, hvis det, vi ved om menneskets oprindelse, er korrekt,« siger Lasse Laustsen.

Michael Bang og Lasse Laustsen er interesserede i at se om, stenalderhjernen kigger frem, når vi tager stilling til politiske problematikker, der har været aktuelle gennem større dele af artens levetid. Hvordan vi fordeler ressourcer mellem os er et lige så relevant spørgsmål i dag, som det var dengang, vi boede på savannen. Lasse Laustsen forsker derfor i, hvordan mænds holdning til omfordeling påvirkes af deres fysiske styrke. Rationalet er, at hvis mennesker har levet sammen i små grupperinger bestående af 100-200 individer, har den enkeltes fysiske styrke været afgørende for, hvad han har kunnet kræve af andre. Ideen er, at jo stærkere man er, des bedre er man til at få sin vilje igennem. Lasse Laustsens forskningsprojekt skal derfor undersøge om, fysisk styrke udløser en impulsiv og underbevidst mekanisme i hjernen, der gør én mindre villig til at omfordele ressourcer.

»Hvad vi tænker, at vi kan kræve af andre, er jo i høj grad også relateret til vores moderne samfund. Man kan se relationen til velfærdsstaten som en ´Hvad giver jeg, og hvad får jeg´- relation, som vi er udviklet til at have til hinanden i de her små grupper. Hvis man forestiller sig, at vores psykologi projicerer den tankegang op på massesamfundet, så bliver spørgsmålet om, individers fysiske formåen og styrke stadig har en betydning for deres holdninger til omfordeling i det moderne massesamfund? « fortæller Lasse Laustsen.

»Og der ser vi så på tværs af stikprøver, at jo stærkere man er som mand, des mere højreorienteret er man på omfordelingsspørgsmål.«

I et andet studie undersøger Lasse Laustsen, hvordan politiske kandidaters fysiologiske fremtoning påvirker vælgere. Her peger han på, at politikere med dybere stemmeleje er mere succesfulde, og at særligt højreorienterede mænd foretrækker en politisk leder med en dyb stemme. Dog mener han ikke, at det er de fundne effekter i hans studier, der er interessante.

»Det er ikke et spørgsmål om at sige, hvor mange procent af en holdning, vi kan forklare med det her. Det handler om at se, hvorvidt der er noget konsistent på tværs af data, som tyder på, at den model, vi udleder på baggrund af evolutionspsykologien, finder støtte og er konsistent.«

Michael Bang, der er stifter af The Politics and Evolution Lab, mener, at forskningsresultaterne bør have implikationer for de klassiske statskundskabsmodeller for holdningsdannelse:

»Vi viser, at de her modpoler inden for statskundskabsfeltet med rational choice på den ene side og socialkonstruktivisme på den anden side begge er forkerte og tilbyder et mere stringent alternativ, som har den fordel at være konsistent med, hvad vi ved fra psykologi, antropologi, primatologi og evolutionspsykologi.«

> **Jo stærkere man er som mand, des mere højreorienteret er man på omfordelingsspørgsmål**

Langt nede i det videnskabelige hierarki

De evolutionspsykologiske modeller stiller ikke kun spørgsmålstegn ved, hvordan vi skal forklare holdningsdannelse og politisk adfærd. Forskningsenhedens resultater åbner op for den klassiske diskussion om, hvordan samfundsvidenskab bedst bedrives.

»Det vigtigste for mig er ikke, at man starter alle sine teoretiske projekter med at tænke over, hvordan der så ud på den vestafrikanske savanne og så deducerer præcise hypoteser derfra. Det vigtigste for mig er, at man erkender, at statskundskab er temmelig langt nede i det videnskabelige hieraki. Vi kan ikke lave teorier, der ikke er konsistente med, hvad vi ved fra psykologi. Ligesom at man inden for psykologi ikke kan lave teorier, der er inkonsistente med, hvad vi ved fra biologi,« siger Michael Bang Petersen.

»Det er ikke sådan, at vi skal ændre den daglige måde at bedrive statskundskab på. Vi skal ændre selvforståelsen af, hvad statskundskab er: Det er egentlig et hjørne af anvendt psykologi.« For at bedrive statskundskab, der er konsistent med andre videnskaber, er det ifølge Michael Bang institutternes opgave at facilitere tværfaglighed og interdisciplinaritet.

Vi kan mindske de menneskelige ubehageligheder

At vores holdningsdannelse og politiske adfærd er påvirket af nogle medfødte psykologiske prædispositioner bryder med ideen om mennesket som en 'tabula rasa'. Med andre ord står den fri vilje og det menneskelige handlerum for skud, når modellerne indfanger effekter af underbevidste impulser på holdningsdannelse og politisk adfærd. Til trods for at biopolitisk forskning kortlægger nogle mekanismer, der måske ikke står til at rykke, er resultaterne ikke mindre anvendelige af den grund.

»Jo mere præcis en forståelse vi har af menneskets indretning, des bedre kan vi lave politikker, hvor vi kan nå vores mål. Hvis det viser sig, at mennesket har tilbøjeligheder til at være etnocentrisk, eller at der hos mænd er indbyggede tilbøjeligheder til at være sexistiske, betyder det ikke, at det er godt at være etnocentrisk eller sexistisk. Der kan vi have nogle helt klare politiske mål om, at vi vil indrette vores samfund, så de her tilbøjeligheder ikke kommer til udtryk,« siger Michael Bang Petersen og uddyber: »Min pointe er, at jo bedre forståelse vi får af menneskets natur - med alle de ubehageligheder der er - des bedre er vi rent faktisk i stand til at indrette samfundet på en måde, hvor de ubehageligheder ikke kommer til udtryk.«

> **Statskundskab er temmelig langt nede i det videnskabelige hieraki**

HVIS STATSKUNDSKABERNE BESTEMTE...

Stod det til de statskundskabsstuderende, ville Radikale Venstre og Alternativet sidde tungt på den politiske magt i Danmark, mens Løkke og Co. måtte kigge langt efter regeringskontorerne.

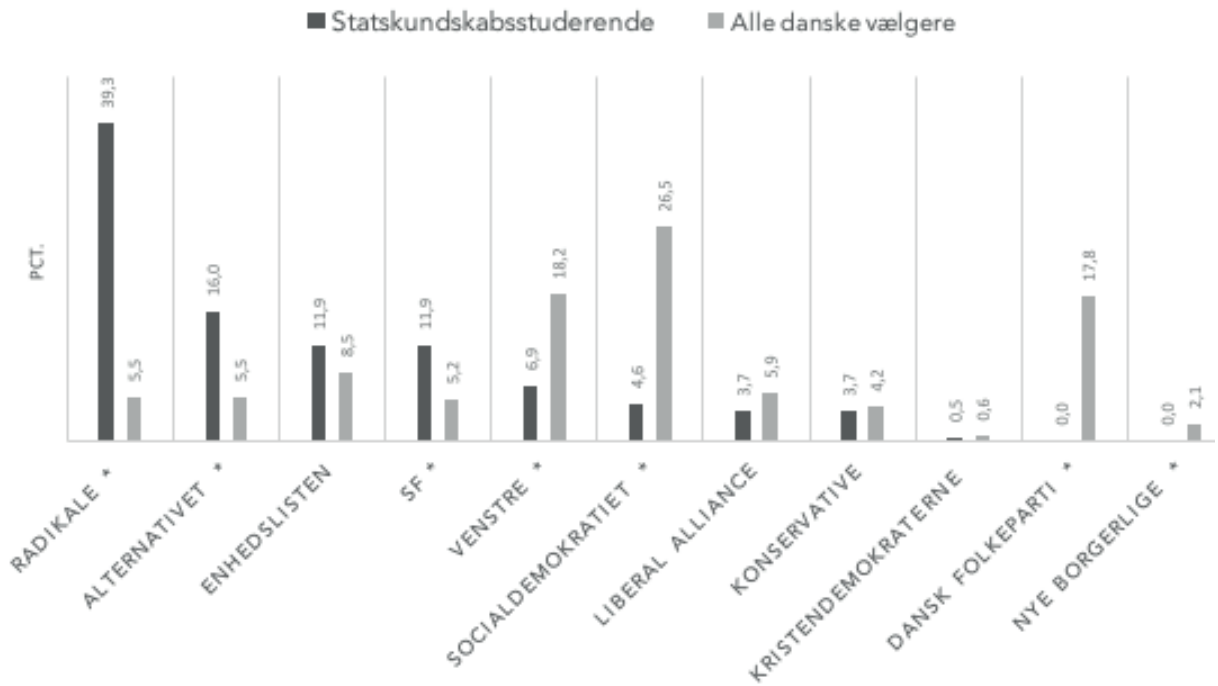
Af Katrine Baunkjær

Hvert år besvarer statskundskabsstuderende på 3. semester et spørgeskema i faget Metode 1. Her skal de studerende blandt andet svare på hvilket parti, de ville sætte deres kryds ved, hvis der var folketingsvalg i morgen. Hvis man tager metode-brillen på og kigger nærmere på tallene er der flere overraskende (og signifikante) resultater.

Spoiler: Det politiske landskab i statskundskabens navn ville se en del anderledes ud.

En radikal højborg

En udbredt fordom bekræftes, da vi undersøger statskundskabernes all-time darling, Radikale Venstre. De Radikale har de seneste otte år gennemsnitligt fået 34,4 % af de studerendes opbakning. Den massive tilslutning kulminerede i 2011, hvor hele 43,6 % af de studerende støttede op om partiet. I år var 39,3 % af de statskundskabsstuderende en del af den radikale vælgerskare. Hvis stud.scient.pol'erne kunne diktere næste folketingsvalg, var der meget der skulle gå galt før, at Morten Østergaard og Co. ikke fik en plads i regeringen.

**Vælgertilslutningen hos danske vælgere er taget fra Berlingske Barometer, 7. september 2017. Den statistiske usikkerhed er mellem ± 0,2 % og ± 1 %. Spørgeskemaundersøgelsen for Metode 1-studerende blev foretaget i september 2017 og er baseret på 219 besvarelser. * angiver, at statskundskabernes svar er signifikant forskellige fra den samlede danske vælgerskare, p-værdi <0,05.*

Det vindende alternativ

Alternativet har fluks fået en plads i statskundskabernes hjerter, efter at de debuterede på den politiske scene i 2013. De seneste to år har de haft en tilslutning på 17,4 og 16 % i spørgeskemaundersøgelsen og er dermed det mest populære parti efter Radikale.

Radikale Venstre og Alternativet samler så mange af de statskundskabsstuderendes stemmer i 2017, at de to partier ville kunne samle absolut flertal i en statskundskabs-dikteret regering helt på egen hånd.

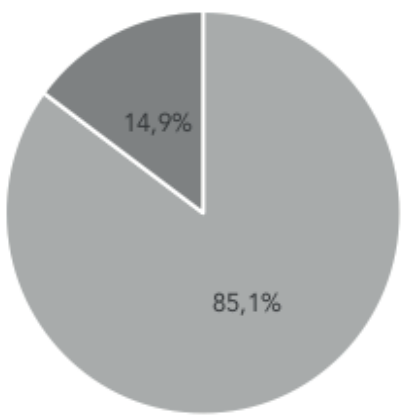
Hvor er de blå?

Statskundskabernes partivalg vidner om en tydelig favorisering af de røde partier. Hvis man ser bort fra Socialdemokratiet, tilhører de mindst populære partier blå blok, og de statskundskabsstuderendes tilslutning til Venstre, DF og Nye Borgerlige er signifikant forskellig fra den danske befolknings.

Opbakningen til rød blok stemmer godt overens med, at 62,1 % af de metodestuderende i år var meget enige eller enige i udsagnet ´Regeringen bør tage skridt til at reducere forskelle i indkomstniveau´. Hvis de statskundskabsstuderende skulle bestemme udfaldet af et folketingsvalg i morgen, ville højrefløjen utvivlsomt skulle sige farvel til regeringsmagten.

De studerende bliver i spørgeskemaundersøgelsen også spurgt til den evige klassiker i al valgforskning: Hvor de ville placere sig selv på en økonomisk højre-venstre-skala, hvor 0 er mest venstreorienteret og 10 mest højreorienteret. Her ligger de studerendes svar i gennemsnit på 4,2 i 2017. Hvis værdien 5 er midtpunktet mellem venstre- og højrefløjen, placerer de studerende sig dermed gennemsnitligt en smule mod venstre.

Tilslutning til rød og blå blok

Tilslutning til Socialdemokratiet

Farvel til arbejderpartiet

Socialdemokratiet får til gengæld den kolde skulder. Opbakningen til partiet var relativt god i starten af 10'erne, men nu bakker mindre end én ud af tyve statskundskabere på 3. semester op om det gamle arbejderparti.

Seks DF´ere på otte år

Siden spørgeskemaundersøgelsens opstart i 2010, er der i alt opsporet seks styks DF-vælgere blandt de statskundskabsstuderende på 3. semester. Faktisk er der i 2017 flere af de studerende, der stemmer på Kristendemokraterne end på Dansk Folkeparti – nemlig én enkelt studerende. Det på trods af, at DF på samme tidspunkt i år ville få 17,8 % af de danske vælgeres stemmer i den føromtalte meningsmåling.

Alt i alt bekræfter analysen fordommen om, hvor homogen en gruppe de statskundskabsstuderende er, når de går til stemmeurnerne. Hvis Morten Østergaard bliver trist til mode over, at de andre partier på Christiansborg slet ikke er enige med ham, har vi en god løsning: Tag det roligt, Morten, du vil altid kunne finde en ven i Jacques D.

Hvem kommer de stressede studerende til undsætning?

De studerende på statskundskab har travlt. Alt for travlt. Fremdrift, nedskæringer og forventningspres sætter sine spor. Studielederen siger, at problemet tages alvorligt, og næstformanden for Studienævnet fremhæver det fælles ansvar.

Af Mia Panholm Jacobsen

Knap halvdelen af de studerende på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er stressede i hverdagen. De oplever hjertebanken, ondt i maven, koncentrationsbesvær, søvnbesvær, nedtrykthed og – desværre – meget andet i forbindelse med deres uddannelse. Om det er en afledning af fremdrift, nedskæringer og forventningspres er svært at sige – omend plausibelt.

Her på Statskundskab er vi vant til at klare det godt, se bare på adgangskvotienten - 11,2.
Når vi starter på universitetet, vil de fleste af os fortsat gerne skabe eminente resultater, og det sætter sine spor på helbredet. Hvis de studerende, som der står skrevet over hvælvingen i studenterforeningen Jacques D, skal kravle hele vejen til samfundets top, må der gøres en indsats for at lette livet for instituttets ihærdige studerende.

Ledelsens tiltag

Studiemiljøundersøgelsen fra 2016 slår fast, at andelen af studerende på fakultetet, der føler sig stressede i dagligdagen er 41,5 %. Konfronteret med tallene fortæller studieleder og formand for Studienævnet, Anders Berg-Sørensen, at stress blandt de studerende er et alvorligt fænomen, og at der er blevet talt meget om det i forbindelse med undersøgelsen af fakultetets studiemiljø. Ledelsen har sat flere initiativer i gang – blandt andet har Studienævnet, i samarbejde med Studenterrådgivningen og Studievejledningen, taget initiativ til oplæg om præstationskultur og stresshåndtering på hvert hold. I øjeblikket afholdes oplæggene for studerende på 1. semester. Der er også planer om at holde flere oplæg til foråret, som vil være åbne for alle bachelorstuderende. Dette er dog ikke endeligt blevet besluttet endnu. Studievejledningen fortæller, at det hidtil har været svært at få information om oplæggene ud til de studerende, og derfor gøres der en særlig indsats i år. Man kan håbe, at de studerende fremover bliver klar over, at der er hjælp at hente på instituttet.

Ansvaret ligger også hos os selv

Ledelsen har tilsyneladende igangsat tiltag for at hjælpe de studerende. Næstformand for Studienævnet, Emilie Kirstine Heide, fortæller, at de studerende også selv har et ansvar.

»Jeg synes, der er rigtig meget ansvar hos ledelsen og måden, vi strukturerer uddannelsen på, men der ligger helt klart også noget ansvar hos os«, udtaler hun og fortsætter:

»Noget af det, vi har forsøgt at gøre sammen med Jacques D., er at afholde nogle stormøder. Derudover er Selskabelige Statskundskabere blevet til. Ud fra den der idé om, at man godt kan være med, uden at man nødvendigvis skal lave en hel masse arbejde.«

Selskabelige Statskundskabere skaber rammer for at være sammen med sine medstuderende på en social, men uforpligtende måde gennem bl.a. brætspilsaftener. Undersøgelser viser, at dem, der er sociale, har det bedre. Derfor giver det god mening at deltage i sociale foreninger og arrangementer, hvis de studerende skal trives på studiet.

> **...stress blandt de studerende er et alvorligt fænomen.**

> **Det var et valg mellem pest eller kolera, men det var den bedste løsning**

Karakterer på 1. semester

Umiddelbart ser det ud til, at både administration og studentermiljø gør hver deres forsøg på at mildne præstationspresset blandt de studerende på Institut for Statskundskab. Indfaldsvinklen på Statskundskab, der har været at udbyde flere stresshåndteringsoplæg samt at opfordre de studerende til i højere grad at deltage i foreningslivet, skal suppleres med andre tiltag. Disse tilbud kræver, at den enkelte studerende har både tid og overskud til at deltage. Dette kan betyde, at netop de studerende, der har allermest brug for hjælpen, ikke får den.

Et nærmere kig på den handlingsplan, som studiemiljøundersøgelsen affødte, afslører, at stress blandt studerende glimrer ved sit fravær. På trods af problemets alvorlige karakter, har det ikke været alvorligt nok til at blive en del af handlingsplanen for de samfundsvidenskabelige studerende.

I september trådte den nye fagstudieordning for bacheloren i statskundskab i kraft, hvor der bl.a. er blevet indført karakterer på 1. semester i International Politik 1. På den tidligere studieordning var der ingen karakterer på 1. semester.

Ifølge Anders Berg-Sørensen var beslutningen om at indføre karakterer på 1. semester en afvejning mellem den mest hensigtsmæssige uddannelsesstruktur med faglig udvikling og sammenhæng og de krav, statskundskabsstudiet er underlagt i uddannelsesbekendtgørelsen og eksamensbekendtgørelsen.

Det betyder, at alle tredelte fag i den nye studieordning har én eksamen, der er bestået/ikke-bestået, og to eksamener med karakterer, hvoraf den ene er med intern bedømmelse og den anden med ekstern censur.

»For International Politik 1+2+3 var det mest hensigtsmæssigt at placere karakteren med intern bedømmelse på første semester, så puslespillet gik op,« fortæller Anders Berg-Sørensen.

Emilie Kirstine Heide tilføjer, at når der er kommet flere fag på 1. semester, var der nødt til at være karakter på ét af fagene. International Politik 1 er det mindst introducerende kursus på 1. semester, og derfor faldt valget på dette kursus.

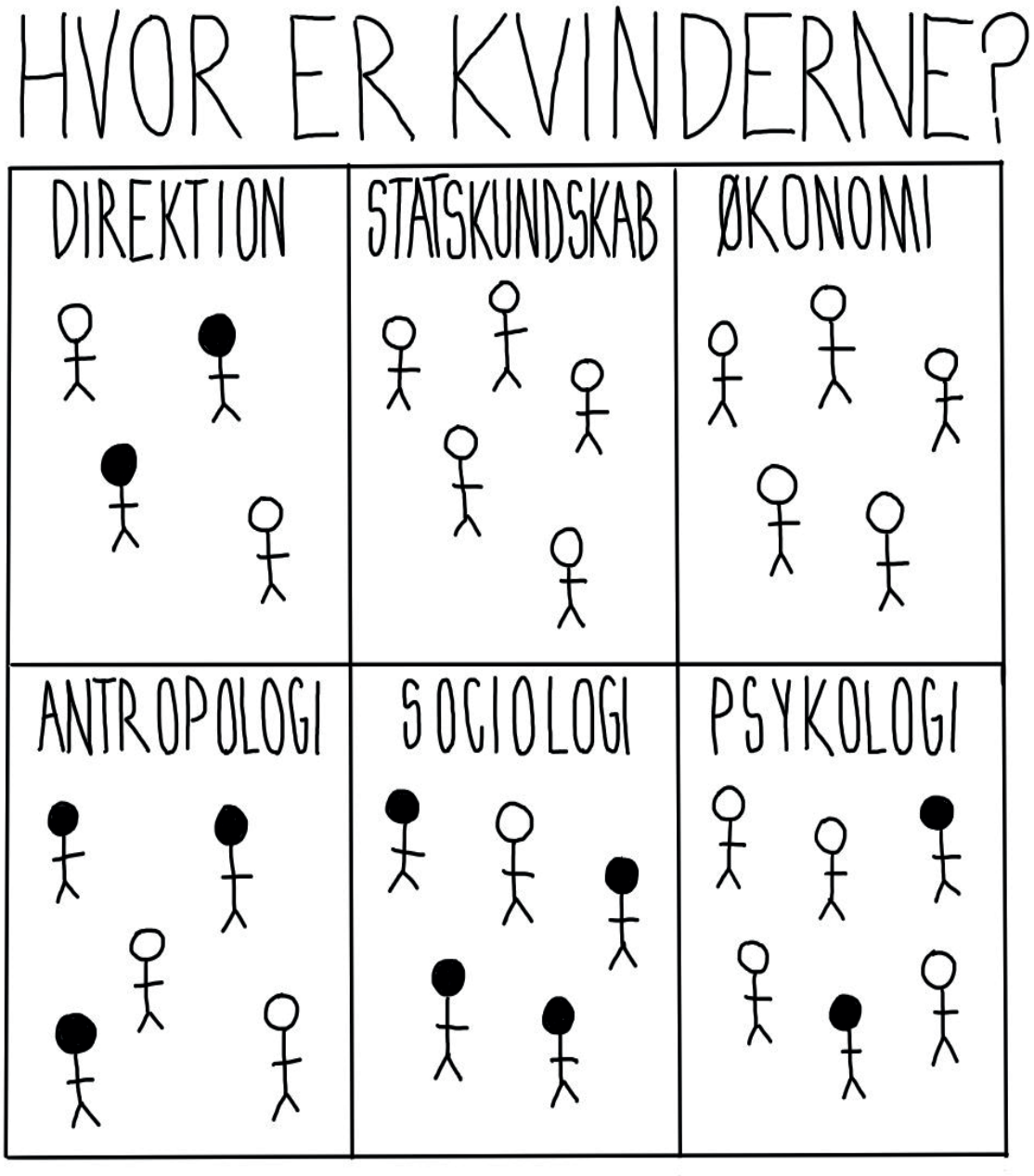
»Det var et valg mellem pest eller kolera, men det var den bedste løsning,« bemærker Emilie Kirstine Heide.

Tilbage står spørgsmålet om, hvorvidt de forskellige tiltag vil hjælpe de stressede studerende, når rammerne for uddannelsen lader til at gå i den modsatte retning.

Hvor er kvinderne?

I disse ligestillingstider med store diskussioner om kvinder på ledende poster har MED ANDRE ORD kigget SAMF-ledelsernes kønssammensætninger efter i sømmene. Resultatet ses nedenfor. Gæt selv, hvilken farve kvinderne har:

**Tallene er fra de respektive institutters egne hjemmesider.*

Statskundskabernes ry på CSS

Vi går op og ned ad hinanden hver dag, men har kun kontakt på dansegulvet. MED ANDRE ORD har spurgt studerende fra de andre studier på CSS om deres syn på statskundskab.

Af Drude Morthorst Rasmussen

'Politter er højreorienterede mandschauvinister', 'Psykologi består kun af piger, der prøver at finde ud af, hvad de selv fejler', 'Sociologer er alle dem, der ikke kom ind på statskundskab', 'Antropologer kan ikke konkludere noget fra deres alligevel ligegyldige observationsstudier' og 'Hvem ved, hvor FSV-folkene er?'.

Statskundskabere har ofte sin del af fordomme mod de andre studier på Center for Sundhed og Samfund. Men hvad kan de andre studier, som vi ikke kan, og hvad kan de potentielt set lære af os?

Vi har større blik for det enkelte menneske

Elias Gilling Borgmann, psykologi, 7. semester

Hvad er din største fordom om statskundskabere?

Nu har jeg jo talt med en del statskundskabere efterhånden, og så får man jo afkræftet en del af de fordomme. Men det er jo sikkert sådan noget med, at I bare alle sammen vil være politikere. Eller have jeres vilje igennem på en eller anden måde, om det så er i Folketinget eller som topchef i et ministerium.

Hvad kan psykologer, som statskundskabere aldrig kommer til at kunne?

Jeg tror, at vi har større blik for det enkelte menneske og det individuelle perspektiv. Jeg tror, at vi i virkeligheden kigger på mange af de samme ting, men I kigger på det oppefra og ned, mens vi kigger på det nedefra og op. Så jeg tror, at mennesket i sin helhed og menneskets subjektive opfattelse får mere plads i psykologien.

Hvad tænker du så, at psykologer kan lære af statskundskabere?

Jeg synes i virkeligheden, at statskundskab er super interessant. Specielt de mere strukturelle forhold, som I bliver kloge på i forhold til økonomi og politik, og hvordan mennesker organiserer sig, synes jeg er super interessant. Det ville jeg i virkeligheden godt have fyldte mere på psykologistudiet.

I kommer kun ud i det offentlige

Benjamin Marc Landman, økonomi, 4. semester

Hvad er din største fordom om statskundskabere?

Jeg har en idé om, at tre fjerdedele af Folketinget er statskundskabere, og ellers kommer I kun ud i det offentlige. Det tror jeg, er den største fordom, som man har.

Hvad kan politter, som statskundskabere aldrig kommer til at kunne?

Matematik. Jeg ved det ikke. Nu er jeg ikke helt præcist inde i, hvad I lærer som statskundskabere. Det billede, jeg har, er, at statskundskab meget mere handler om, hvordan politiske systemer hænger sammen […] man lærer selvfølgelig noget økonomi mere overordnet, så vidt jeg kan forstå, mens økonomi bare er ren økonomi.

Hvad tænker du så, at politter kan lære af statskundskabere?

Jeg tror, at politter godt kunne bruge noget af det perspektiv, som man får med statskundskab. Jeg tror, at I får et bedre overbliksbillede omkring den politiske verden generelt i forhold til økonomer, som kun kender til det økonomiske, og så bliver man ligesom lidt blind. Jeg tror også, at man politisk ender med at være lidt følelseskold, det er jo også den fordom, man ofte har om økonomer.

Der var noget med en gris eller en and

Siri Johnsen, antropologi, 1. semester på kandidaten 'Global Health'

Hvad er din største fordom om statskundskabere?

Når jeg tænker på statskundskab, så tænker jeg på tre forskellige ting: 1) Dengang der var rigtig meget drama om rusturen, hvor der var noget med en gris eller en and, jeg kan ikke huske, hvad det var. I er blevet omtalt som værende lidt edgy på den dårlige måde i forhold til jeres rustur, 2) Så holder I nogle meget gode fester. Blandt andet i Jacques D. og 3) Der er altid sygt mange statskundskabere i Studenterrådet for eksempel, I kan godt lide at have jeres mening derude.

Hvad kan antropologer, som statskundskabere aldrig kommer til at kunne?

I forbindelse med feltarbejde for eksempel, som antropologer gør ret meget, er der noget, som vi går mere i dybden med. Der er også metode på statskundskab selvfølgelig, men jeg tror, at vi går mere i dybden, når det kommer til det kvalitative, og måske bruge længere tid på det, end en statskundskaber vil.

Hvad tænker du så, at antropologer kan lære af statskundskabere?

Ikke noget. Jeg kan lige prøve at tænke over det… Vi har også ret meget politik på antropologi, men jeg ved ikke helt, hvad vi kan lære af jer. I må gerne ringe til mig, hvis I finder på noget.

I elsker topstyring og formålsrationalitet

Anna Ravn, sociologi, 3. semester

Hvad er din største fordom om statskundskabere?

Det er, at de er sådan nogle kolde generalister, som bare elsker topstyring, nyttemaksimering og formålsrationalitet. Som sådan siver ind i alle sektorer rundt omkring i samfundet for at topstyre det hele.

Hvad kan sociologer, som statskundskabere aldrig kommer til at kunne?

Konkret, så tror jeg, at sociologer er bedre til statistik. Simpelthen bare fordi man har det meget mere. Som sociolog bliver man meget stærk i at kunne se mønstre og forklare dem. Jeg forestiller mig også, at vi bliver trænet meget mere i kvalitativ metode. Så jeg tror, at sociologer har en force i empiriske, projektorienterede undersøgelser.

Hvad tænker du så, at sociologer kan lære af statskundskabere?

Jeg savner en grundlæggende forståelse for økonomi, og hvordan økonomiske principper fungerer og influerer samfundet. Faktisk også jura. På den måde tror jeg, at sociologiens force også lidt er dens ulempe: Man bliver meget dygtig til noget specifikt, men samtidig er der noget, som man ikke overvejer. Jeg tror også, at sociologer kan være lidt påpasselige ved at arbejde med andre fagligheder - Desværre. Det har jeg i hvert fald fornemmet.

Vi er bedre til at forstå og bygge bro

Christina Marie Christensen, folkesundhedsvidenskab, 1. semester på kandidaten

Hvad er din største fordom om statskundskabere?

Min største fordom er nok, at de tror, de er lidt bedre end de fleste andre inden for det samfundsfaglige område. Og så har jeg også lidt en formodning om, at de tror, at deres studie er lidt sværere end alle andres.

Hvad kan FSV'ere, som statskundskabere aldrig kommer til at kunne?

Jeg tror, at vi er bedre til tværfaglighed i forhold til det sundhedsvidenskabelige, fordi vi også har rigtig meget humanbiologi og sygdomslære og kan alle de fagtermer, som anvendes inden for sundhedsområdet. Derfor tror jeg, at vi er bedre til at forstå hinanden og bygge bro, hvor statskundskaberne kan være mere konkrete omkring samfundet.

Hvad tænker du så, at FSV'ere kan lære af statskundskabere?

Jeg tror, at vi kan lære enormt meget af statskundskabere. Vi har jo på ingen måde lige så meget økonomi, og jeg tror også, vi kunne lære meget omkring international politik. […] Man kan jo altid lære af hinanden.

Ny studieordning: Vi skal arbejde med problemløsning

Statskundskab har i september 2017 fået en ny bachelorstudieordning. Anders Berg-Sørensen fortæller her om baggrunden for revisionen og rationalet bag ændringerne, der blandt andet byder på International Politik på første semester og problemløsning i stor stil.

Af Christina Skodborg

Ved begyndelsen af dette studieår trådte en ny studieordning på bacheloruddannelsen i statskundskab i kraft. 2017-ordningen har som det mest åbenbare budt på en større omlægning af fagene på uddannelsen. Ændringerne er dog mere end blot en opdatering af navnene på og placeringen af de velkendte fag på bacheloren i statskundskab.

Ifølge studieleder Anders Berg-Sørensen har en større evaluering og efterfølgende revision af studieordningen udmøntet sig i de ændringer, vi ser i fagkataloget, undervisningen i de enkelte fag og uddannelsen som helhed.

Baggrund

Først og fremmest har man ændret sammensætningen af studiet af formelle årsager. KU's implementering af fremdriftsreformen betyder, at aktivitetskravet for et studieår er blevet revideret til 45 ECTS-point. Dette krav fungerer ikke sammen med strukturen i 2012-ordningen, hvor ECTS-pointene er fordelt, så hvert fag fylder 10 ECTS-point. For at passe med det nye aktivitetskrav tæller fagene på den nye studieordning 7,5 eller 15 ECTS-point.

Der er desuden et par andre eksterne faktorer, som både har påvirket beslutningen om at revidere bacheloruddannelsen og indholdet af den nye studieordning. Den ene af disse faktorer er, at Statskundskab var igennem en institutionsakkreditering. I forbindelse med dette var Statskundskab udvalgt til tre forskellige såkaldte audit trails, hvoraf en så på koblingen mellem instituttets forskning og uddannelse. Desuden har der været en uddannelsesevaluering foretaget af et eksternt evalueringspanel, som kom med kommentarer og anbefalinger til uddannelsens videre udvikling. Den sidste faktor i revisionen er, at Statskundskab har fået en ny strategiplan for 2017-2021, der blandt andet indebærer, at uddannelsen mere specifikt skal fokusere på at lære de studerende at løse politologiske problemer.

Tættere på forskningen

I praksis har studienævnet foretaget en hel del ændringer i uddannelsens opbygning. Resultatet af institutionsakkrediteringens audit trails er et nyt organisatorisk princip, der har til hensigt at skabe en bedre kobling mellem instituttets forskning og uddannelse. På 2012-ordningen var de enkelte fag organiseret af en fagkoordinator, der stod for at sikre denne kobling. Efter at have været igennem et audit trail, valgte studienævnet at ændre på denne organisering.

»Et af mine principper for revisionen af bacheloruddannelsen har været, at vi bliver nødt til i højere grad at trække hvert enkelt fag og ansvaret for hvert enkelt fags faglige udvikling tilbage i forskningsgrupperne. Så oven på hver forskningsgruppe er der et princip om, at fagene skal være båret af et undervisningsteam,« forklarer Anders Berg-Sørensen og tilføjer, at ambitionen er at inddrage forskningen bedre i undervisningen.

Forskningsgrupperne på Statskundskab er inddelt i The Digital Political Science Group, Demokratisk politik, International politik, Komparativ politik, Politisk teori, samt Public Administration and Policy. Sammenholder man forskningsgrupperne med det nye fagkatalog spottes da også overlap med fag som International politik, Dansk- og Komparativ Politik, Politisk Teori samt fagene Offentlig Forvaltning og Offentlig Politik.

Sammenhæng og progression

Den nok mest påfaldende ændring i uddannelsen er det nye fagkatalog. Hvis man sammenligner det med fagkataloget i 2012-studieordningen, ser det umiddelbart lidt bagvendt ud. Hvor der før var en forholdsvis skarp opdeling mellem de enkelte fag og mellem hvert semester, har man i stedet valgt at opdele fagområderne i mindre dele, der løber over flere semestre. Eksempelvis har man nu International Politik 1-3, Dansk- og Komparativ Politik 1-3 og Politisk Teori 1-2, som dog i sidste ende stadig fylder nogenlunde ligeså mange ECTS-point, som tilsvarende fag på 2012-ordningen.

Den nye opbygning af fagene har baggrund i anbefalinger fra uddannelsesevalueringen. Uddannelsesevalueringen har taget udgangspunkt i de enkelte undervisningsevalueringer fra 2009 og frem. Resultatet af evalueringen viste, at der var visse aspekter af 2012-studieordningen, som var uhensigtsmæssige. Dels var der ifølge Anders Berg-Sørensen nogle fag, som aldrig rigtig fungerede. Dels kunne man generelt se, at fagene pegede i forskellige retninger, så der ikke var tilstrækkelig sammenhæng imellem dem.

»Et af de principper, jeg satte op for revisionen af bacheloren, var at der skulle være en klarere horisontal sammenhæng på hvert semester, men der skulle også være en klarere og tydeligere vertikal progression fra, hvad man lærer på første år, andet år, tredje år, og hvordan det bygger videre på, hvad man lærte på de foregående år,« forklarer studielederen.

Man har forsøgt at sikre den såkaldte vertikale progression ved at opdele fagene over flere semestre, så de bliver gennemgående for hele uddannelsen.

»Der kommer nogle fagsøjler, som meget klarere indarbejder den her vertikale progression,« siger Anders Berg-Sørensen.

En anden central del af sammenhængen mellem fagene, er revisionen af metodefagene. Gennem undervisningsevalueringer har man fundet frem til, at der undervises for lidt i kvalitativ metode. Man ønsker derfor at afbalancere forholdet mellem kvantitativ og kvalitativ metode i undervisningen. Desuden er man ifølge Anders Berg-Sørensen efter intern diskussion på instituttet blevet enige om, at der skal undervises i andre metodiske tilgange end, hvad man gjorde på 2012-ordningen:

»Metodeundervisningen skal være for alle subdiscipliner, så derfor er det et tværgående undervisningsteam, der nu står for Metode 1, 2 og 3.«

Dette er for at sikre, at metodeundervisningen rent faktisk kan bringes i anvendelse i de øvrige fag.

> **Ambitionen er at inddrage forskningen bedre i undervisningen.**

En international disciplin

Det internationale aspekt af statskundskaben lader til at have fået en mere central placering i uddannelsen, end det var tilfældet på 2012-ordningen. Dette afspejles i, at en væsentlig del af de gennemgående fagsøjler er International Politik og Dansk- og Komparativ Politik. Princippet om sammenhæng og progression er ifølge Anders Berg-Sørensen her blevet tilgodeset:

»Vi kunne se, at hvis man først fik International Politik for alvor på femte semester, som det er i 2012-ordningen, så var der nogle forudsætninger, som man også byggede på i nogle af de andre fag, som man ikke havde fået. Derfor har vi også trukket International Politik ned på første semester.«

Dette er for at sikre, at de studerende har en forståelse for de begrebsapparater og mekanismer, som er nødvendige for at kunne forstå de problemstillinger, man gennemgår i de første to år af uddannelsen. Det har også baggrund i det andet princip om bedre inddragelse af forskningen.

»Det er vigtigt at slå fast, at vi ikke lever i en national, territorial ø med statskundskab som en dansk disciplin. Deri ligger en betoning af koblingen mellem den forskning, der finder sted i huset. Vi har alle vores internationale netværk, som vi interagerer med og som er en del af vores egen fagudvikling. Det er også noget, der skal trænge ned og være en integreret del af den uddannelse, man har. Det er for at fremhæve, at vi har en international disciplin,«forklarer Anders Berg-Sørensen.

> **...fagene pegede i forskellige retninger, så der ikke var tilstrækkelig sammenhæng imellem dem.**

Problemsolvers

I 2017 trådte også en ny strategi for Statskundskab i kraft. Strategien indebærer blandt andet et klarere fokus på problemløsning.

»Ambitionen er, at det, man skal kunne og have blik for som statskundskaber, er at, man skal være i stand til at identificere problemer, analysere problemer, reflektere kritisk over de forskellige mulige analyser, som man laver af politologiske problemstillinger, og så på et eller andet tidspunkt også komme med policyanbefalinger eller problemløsningsanbefalinger,« siger studielederen.

Det her problemfokus er ifølge Anders Berg-Sørensen en forskydning til, at man som studerende skal være i stand til at identificere og stille spørgsmål i stedet for, at man skal lære det helt tunge teoretiske skyts, før man overhovedet kan lave en eller anden form for analyse.

»Der skal være en bedre balance og vekselvirkning de ting imellem,« forklarer Anders Berg-Sørensen.

I 2012-ordningen har policyanalyse hovedsageligt været behandlet som en del af National Forvaltning. Nu skal de studerende også præsenteres for en såkaldt problemdreven politologi. Måden man inkluderer problemløsning i undervisningen bygger igen på progressionsprincippet. Uddannelsen starter med Introduktion til Politiske Problemstillinger og slutter med Offentlig Politik, hvor man lærer om policydesign og policyanbefalinger.

»Man skal bygge nogle trin op, så man på tredje år, hvor man har faget Offentlig Politik, vil kunne begynde at arbejde videre med problemløsning og anbefalinger til problemløsning,« siger Anders Berg-Sørensen.

Fagligheden er intakt

Udover at man ikke specifikt lærer at udforme policyanbefalinger på den gamle studieordning, er en uddannelse i politologiske problemstillinger vel ikke så anderledes, end hvad 2012-studieordningen har at byde på. Ifølge Anders Berg-Sørensen har selve det faglige indhold heller ikke ændret sig så omfattende, som det ellers kunne komme til at lyde:

»Man smider jo ikke over 100 års faglig disciplin ud. Fagligheden er jo de subdiscipliner, som man nu engang trækker på og som konstituerer politologi i bred forstand. Derfor er det jo nogle af de samme ting, man læser,« kommenterer Anders Berg-Sørensen.

Han fortæller dog videre, at der med 2017-studieordningen er sket en litteraturmæssig opdatering på første og andet semester i forhold til, hvad der rører sig i de internationale politologiske 'subområder'. De kompetencer, som man lærte på den gamle studieordning, er dog ikke helt spildte. Da fagligheden på uddannelsen – og dermed også indholdet af de nye fag – er nogenlunde den samme som tidligere, er de studerende, som ikke har haft de særligt policyrettede fag, ikke helt fortabte. Så selvom man på 2012-ordningen ikke havde samme 'problemfokus', skal man nok ikke frygte, at ens uddannelse er helt forældet.

»Det er jeg er sikker på, at folk fra 2012-ordningen også kan, men de er ikke blevet præsenteret for det upfront. Det er ikke det, der har været de styrende aspekter af den måde, I er blevet undervist på,« siger Anders Berg-Sørensen.

> **Nu skal de studerende også præsenteres for en såkaldt problemdreven politologi.**

Rettet mod arbejdsmarkedet

Grunden til, at løsning af problemer er blevet et styrende aspekt for uddannelsen, er, at man er mere klar over de spørgsmål, som man skal være i stand til at forholde sig til. Udviklingen i samfund og arbejdsmarked betyder ifølge Anders Berg-Sørensen, at det er dén kompetence, der er vigtig at have med i uddannelsen. Det er således evnen til at løse problemstillinger, der bliver central for statskundskabere fremover.

Studieordning 2012

1. Semester	Politologisk grundkursus	Politisk teori og idéhistorie	videnskabsteori og metodologi
2. Semester	Almens statskundskab	Mikroøkonomi	Sociologi
3. Semester	Metode 1	Makroøkonomi	National forvaltning
4. Semester	Metode 2	International forvaltning	Valgfag 1
5. Semester	Sammenlignende statskundskab	International politik	
6. Semester	Valgfag 2	Bachelorprojekt	

"Det er noget af det, som efterspørges. Det er noget af det, man skal være i stand til – selv hvis man havner i et ministerium. Man skal kunne skrive notatet, som kort analyserer en problemstilling og trækker på den tilgængelige viden og data, men som samtidig kommer med nogle anbefalinger til den siddende minister," forklarer Anders Berg-Sørensen.

Det arbejdsmarked, som statskundskabere møder i dag, er et andet end blot den traditionelle centraladministration: Private virksomheder, NGO'er, internationale organisationer etc. Det er ifølge Anders Berg-Sørensen et meget større felt af mange forskellige arbejdspladser, som statskundskabere breder sig over:

"For jeres arbejdsmarked vil der være store forandringer, hvor der er viden, der bliver forældet, så det kræver en evne til at kunne identificere problemstillinger og stille de rette spørgsmål for, at man så kan erhverve sig den nye viden, som er den vigtige at bruge. På den måde skulle det gerne bygge op til et mere fluktuerende arbejdsmarked, som

Studieordning 2017

International politik 1	Dansk og komparativ politik	Introduktion til politiske problemstillinger	Politisk teori 1	Videnskab og metodologi
Sociologi 1	Dansk og komparativ politik 2	Politisk teori 2	Metode 1	
Offentlig forvaltning 1	Offentlig forvaltning 2	Økonomi 1	Metode 2	
International politik 1	Dansk og komparativ politik	Introduktion til politiske problemstillinger	Politisk teori 1	Videnskab og metodologi
International politik 2	International politik 3	Økonomi 2	Metode 3	

HAR DU LYST TIL AT VÆRE MED I REDAKTIONEN?

På redaktionen er vi altid på udkig efter nye kræfter. Går du og overvejer, om magasinarbejde kune være noget for dig, så kom fordi et af vores åbne møder!

Her kan du høre meget mere om MED ANDRE ORD, foreningens virke, og hvordan du kan være med.

Vi hilser alt fra spirende skribenter og tegnere over podcastere og wordpress-eksperter til annoncejægere og praktiske tovholdere velkomne, så vi sammen kan skabe informative, sjove og spændende indslag på Statskundskab.

Vi ses!

Kontakt redaktionen på medandreord.ifs@gmail.com eller gennem vores Facebook-side ´MED ANDRE ORD´.

MED ANDRE ORD —

På tværs af årgange: Sådan scorer du de gamle studerende

Som en hyldest til den nu hedengangne studieordning anno 2012 bringer vi her et udpluk af platte, lumre og akademisk luskede scorereplikker inspireret af alle de fag, vi nu må sige farvel til.

Af redaktionen

Til alle de russere, der gerne vil score scient.pol'er fra de ældre årgange, men mangler den rigtige ice breaker, er der nu hjælp at hente. Med dette udpluk af faglige scorereplikker håber vi at kunne facilitere en øget kontakt mellem årgangene og måske åbne op for en fælles dyrkning af de gamle fag på floor.

Det skal selvfølgelig også understreges, at alle scorereplikkerne helt og holdent lever op til det habermasianske princip angående det gode arguments tvangsløse tvang. AKA: Du er home safe.

Der skal lyde et stort tak til alle der har bidraget.

Politologisk Grundkursus: Hey, er det ikke snart på tide, at vi får lavet en kommunal sammenlægning og får flyttet nogle grænser?

Politisk teori og Idehistorie: Du er udseendets kategoriske imperativ - du burde være universel.

Videnskabsteori og Metodologi: Ifølge Dreyfus' læringsmodel er jeg mere end bare en proficient performer.

Almen Statskundskab: Ikke for at lyde som en skandinavisk velfærdsstat, men jeg tror på stor omfordeling, jeg er ret fleksibel, og du har universel adgang til mine ydelser.

Mikroøkonomi: Jeg ville ønske, at jeg var en budgetlinje, så jeg kunne tangere dine kurver.

Sociologi: Lad os komme ud af denne falske bevidsthed, jeg er dit alternativ.

Makroøkonomi: Jeg håber, dine renter er høje, for jeg vil investere (min tid) i dig.

National Forvaltning: Kan du godt lide at have styringen? For så kan vi tage hjem til mig og lege principal-agent.

Metode 1: Du må være $p > 0,05$, for jeg kan ikke afvise dig.

International Public Administration: Lobbyistens iskolde scoreguide:

- Timing is everything
- Consider multiple venues
- Have personal contacts - who is the relevant official (friend) to talk to?
- Survey the agenda

Metode 2: Jeg er sikker på, at vores f-test er signifikant - for vi har et fantastisk fit.

International Politik: Selvfølgelig er jeg rationalist: Jeg kan ikke tro, at vores kærlighed er en social konstruktion.

Sammenlignende Statskundskab: Nu når du siger nej, er du så sikker på at, det ikke er en præferencefalsificering?

En særlig tak til Adam Fastholm og Jeppe Aaløse for deres kreativitet og bidrag til denne artikel.

Det kan godt bliver rødere

Jacques D. er officielt under kommunistisk lederskab. Læs interviewet med de studerendes frelser og statskundskabs nye ledestjerne.

Af Liv Bruun Rossander Sørensen

Воспрещен. Диктовки

Kommunismen har sejret og indhyllet Jacques D. i en revolutionær kampånd. I et kapitalistisk system har politikeren Astrid Brink Knudsen (kendt fra: Totally Spies, Højbjerg og Hornsleth) kæmpet sig til tops og grundlagt et dynasti, der skal forsøge at navigere mellem storpolitik og store ølindtag, mens det lægger kimen til århundredets revolution og afsættelsen af universitetsledelsen.

Tillykke med valget! Hvordan er det at være demokratisk valgt kommunist?

Tusind tak. Først og fremmest er det jo en stor ære. Det [redacted] Min gode ven Mao [redacted] ikke andre kandidater [redacted] på den måde er det vel meget ligesom, det plejer at være.

Hvilke ændringer kommer [redacted] og Jacques D. til at se i det kommende år?

Kasserer-posten skal selvfølgelig nedlægges. flædmfæ [redacted] planøkonomi. [redacted] udvalget af varer skal standardiseres. Alle skal have adgang til de samme goder. Derfor vil der fremover kun være røde Tuborg i køleskabet. Og bare rolig – jeg har købt nok til de næste fem år. [redacted] man afleverer bare sin [redacted] og SU den 1., og så vil der være fri adgang til øl og hygge.

Har du nogle særlige løfter, du vil give til folket – de gode revolutionære, der har valgt dig som deres leder?

Jeg er jo særligt gået til valg på to af mine kerneværdier: inklusion og solidaritet. De kommer til at gennemsyre hver fiber af dette korrupte system og genoprette balance!

[redacted] uden tvivl. Og så er der ugentlige oplæsninger af det Kommunistiske Manifest. Når vi engang er færdige med det Kommunistiske Manifest, kan alle se frem til Das Kapital - og selvfølgelig Lenins samlede værker. Det burde kunne tage et helt år. Ellers må vi jo starte forfra. [redacted] der skal en navneændring til. Det er en helt særlig drøm. [redacted] Fra Jacques D. til Vlad L. Jovist, måske mister man ´Jacques D.´/´Jack D.´ referencen, men det er utåleligt at høre på den slet skjulte hyldest af et kapitalistisk varemærke igen og igen. [redacted] så må man finde en vodka, der passer ind i navnet.

Statskundskabere på alle årgange - foren jer!

** С ДРУГИМИ СЛОВАми вернулись ублюдки.*

*** Абсолютно без поддержки руководства.*

**** От всех нас. Для всех вас.*

***** Счастливого Рождества.*

Det skete!

DKP eller DAK

Et friskt kuld stud.scient.pol´ere og en ny studieordning er rullet ind over Institut for Statskundskab. De nye studerende er nu kommet (nogenlunde) helskindede gennem introforløbet og er blevet introduceret til de fem (!) fag, de skal jonglere. Et af fagene hedder noget så uinspirerende som ´Dansk og Komparativ Politik´, men gemmer på den absolut pragtfulde forkortelse ´DKP´. Men ak, DKP var åbenbart lidt for prekært, så derfor må alle nu mindes rustur og Randersbar, når de i stedet tager til undervisning i DAK 1, 2 og 3. #dakkedak

You´ve got mail

Eureka! Mangt en studerende havde nok aldrig troet, at dagen skulle komme! Men nu er den her - den dag, I alle sammen har ventet på (og ikke vidste allerede har været her, fordi I ikke tjekker jeres KUmail). Uniavisen sender ikke længere nyhedsbreve via KUnet! Hermed har Uniavisen sparet sig selv for flere tragikomiske mail-kæder og optrædener i diverse studenterrevy´er. Det er vi vist flere, der er glade for.

Urbant planteliv

Pludselig en morgen dukkede et mindre gartneri op på CSS og ikke mange timer senere, var atrium iklædt blomsterkasser fra top til tå. Ingen er helt klar over hvorfor, men når nu der stod ´Jydsk Planteservice´ på siden af lastbilen, er der nok nogen, der er drejet forkert ved Fredericia. Konklusion: Der er altid penge til pæne planter.

Den store brand på polit

Kommentarfeltet var glødende og bølgerne gik højt. Vi skal ikke grave (alt for meget) i det, men bare lige komme med en kort kommentar til de kære økonomer: Humor eksisterer ikke i et vakuum løsrevet fra den virkelige verden. Skulle nogle af jer i fremtiden få en ustyrlig lyst til at smide en medstuderende over skulderen, arrangerer vi gerne et seminar i samtykke. Og hvis I, igen i år, har underskud i kassen, skal vi nok klare regningen.

NPM-paradigmet

Institut for Statskundskab har fået ny strategi. Desværre er den skrevet på DJØFsk og i mylderet af lidt vage budskaber om synergi, problem-solving og empowerment fremstår det relativt uklart, hvad meningen egentlig er. Man kommer hurtigt til at tænke på New Public Management. Selvom instituttet bruger megen tid på at undervise i styringsparadigmer og effekterne af NPM, formår man altså ikke at se ud over dem.

´Festskrift´ substantiv, intetkøn

Kvinden, legenden, professoren. Instituttets egen Hanne Foss Hansen fyldte for nyligt 60 år - og det gik bestemt ikke stille for sig. Dagen blev selvfølgelig fejret i frokoststuen på CSS, og der blev i anledningen udgivet et regulært festskrift med titlen "Styring og Evaluering i den Offentlige Sektor". Lige hvad man ønsker sig.